V.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu

OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Vláda České republiky schválila na svém zasedání 4. března 2019 (usnesení č. 156) Koncepci rozvoje kapitálového trhu v České republice 2019 – 2023 (dále též jen „**Koncepce**“). Tato Koncepce byla publikována na webových stránkách Ministerstva financí České republiky (dále též jen „**MF ČR**“) dne 14. března 2019[1]. Koncepce obsahuje 27 oblastí, které je potřeba revidovat, a k jejich realizaci navrhuje 34 opatření. Řada z těchto opatření je legislativní povahy (k jejich realizaci je nutná změna zákona) a mají stanoven termín Q4 2019, tj. konec roku 2019. Termín stanovený v Koncepci znamená plánovaný termín předložení legislativního návrhu vládě. To odpovídá i Plánu legislativních prací vlády na rok 2019, kde se s touto novelou počítá, nicméně s ohledem na náročnost některých diskusí bylo požádáno o posun termínu do konce května 2020. Navrhovaná novela je současně v souladu s Programovým prohlášením vlády[2], kde se mimo jiné stanoví: „Budeme podporovat rozvoj finančního trhu a posilování jeho odolnosti. Zaměříme se rovněž na ochranu práv spotřebitelů finančních služeb a rozvoj finančního vzdělávání.“.

S Koncepcí a změnami zákonů navrhovaných v této novele souvisí i další části Programového prohlášení vlády, například „Ctíme princip daňové neutrality. Zajistíme revizi a sloučení daňových výjimek a budeme bránit zavádění dalších, což vytvoří prostor pro plošné snížení daňové zátěže. Prosadíme návrh nové koncepční zákonné úpravy daní z příjmů, která nově upraví zdaňování a systém pojistných odvodů z těchto příjmů s cílem zjednodušit daně a eliminovat daňové distorze. Proces rekodifikace příjmových daní zakončíme přípravou integrovaného systému správy daní a pojistných odvodů, který umožní placení těchto zákonných povinností na jednom místě.“ (Finance a hospodaření státu), „Sestavíme odborný pracovní tým pro důchodovou reformu, který zhodnotí dosavadní návrhy, aktuální situaci a předpokládaný vývoj a předloží návrh řešení, které zachová stávající nároky, definuje standard plošného zabezpečení ve stáří na principu solidarity, posílí princip zásluhovosti a bude motivovat lidi v aktivním věku, aby využívali podporované formy individuálního zajištění na stáří. Ministerstvo práce a sociálních věcí předloží návrh zachovávající výhody stávajícího systému, jako jsou stabilita a vysoká míra právní jistoty, nízká nákladovost, profesionalita a veřejnosprávní záruky při správě pojistného, a zároveň oddělí správu příjmů a výdajů důchodového pojištění od státního rozpočtu. Systém nastavený budoucí reformou musí být dlouhodobě stabilní, srozumitelný a finančně zajištěný, proto bude změna realizována v podobě, která si získá širokou politickou a společenskou podporu.“ (Sociální politika a zaměstnanost), „Malé a střední podniky jsou pevnou a nezastupitelnou součástí tuzemské ekonomiky a hlavním tahounem současného hospodářského růstu.“ (Průmysl a obchod) a „Členství České republiky v Evropské unii a prosazování jejích zájmů v příslušných orgánech je pro vládu prioritní. Česká republika musí být vnímána jako aktivní a respektovaná členská země.“ (Zahraniční politika a Evropská unie).

---

1 https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/ministerstvo-financi-predstavilo-koncepc-34656

2 https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-165960/

Zde je přehled opatření obsažených v Koncepci. Ty, které jsou označeny tlustou šipkou ➔, vyžadují legislativní úpravu a jsou součástí tohoto návrhu zákona. Ty, které jsou označeny hvězdičkou ✱, vyžadují legislativní úpravu, ale nejsou součástí tohoto návrhu zákona. Ostatní opatření (označená kolečkem ●) nejsou legislativní povahy.

PLÁN	DOTČENÉ SUBJEKTY	TERMÍN
➔ Navrhnout zavedení účtu dlouhodobých investic a předložit vládě návrh novely dotčených zákonů (zejména ZDP a zákona o podnikání na kapitálovém trhu)	MF, MPSV, AKAT, APS ČR, ČAP, ČBA, ČMKOS	Q4 2019
● Zahájit diskuse o možnostech snížení nákladů při nákupu cenných papírů vydávaných investičními fondy z iniciativy investora a případně navrhnout vhodné změny regulace týkající se takového prodeje bez poradenství	MF	Q4 2019
● Zohlednit v rámci revize Národní strategie finančního vzdělávání i téma kapitálových trhů a dlouhodobých investic pro domácnosti hospodařící s přebytkem	MF	Q4 2019
● Aktivně se zapojovat do aktivit ve vztahu ke zkouškám investičních poradců tak, aby tyto zkoušky co nejlépe plnily svůj účel, tj. aby byly efektivní	MF, EFPA Czech Republic, VŠFS, AKAT, ČBA, ČASF, Masarykova univerzita, Kahnova škola, akreditované instituce (např. VECTOR Certifikace)	Q4 2019
● Vytvořit webový rozcestník informací o cenných papírech a jejich emitentech	MF	Q4 2020
● Identifikovat a odstraňovat překážky dostupnosti měnového zajištění (*hedging*) pro investory	MF	průběžně
● Dále analyzovat, zda právní úprava účinná od června 2019 vyžaduje po emitentech zasílat centrálnímu depozitáři skutečně všechny relevantní informace a zda jsou tyto informace řádně předávány konečným investorům a případně navrhnout další opatření	MF, MSp, CDCP	Q4 2021
● Analyzovat možnosti nejvhodnější komunikační strategie vůči malým a středním podnikům a následně realizovat doporučená opatření	MF, Evropská komise (SRSP), MPO, MŽP, CzechInvest, HK ČR, BCPP, VŠE	Q4 2019
● Zajistit časový sběr dat ohledně investičních aktivit *business angels* a každoročně jej aktualizovat (podobně jako u stávajících dat ohledně trhu *venture capital*)	MF, MPO	Q4 2019

● Provést analýzu daňových poplatníků, aby bylo možné kvantifikovat počet fyzických osob v České republice, které mají potenciál být *business angel* a každoročně tuto analýzu opakovat	MF, MPO	Q4 2019
● Zajistit každoroční průzkum poptávky spočívající v mapování zakladatelů *start-upů* a podnikatelů ze *start-upů*	MF, MPO	Q4 2019
● Vytvořit českou národní asociaci *business angels* (a stát se členem evropské konfederace *Business Angels Europe*)	MF, MPO	Q4 2020
➔ Zavést systém sebecertifikace pro *business angels* v České republice.	MF, MPO	Q4 2021
➔ Analyzovat možnosti rozvoje investičního *crowdfundingu* v ČR a případně navrhnout další opatření	MF, MPO, Fundlift, Česká fintech asociace	průběžně
✱ Zvážit zavedení jednodušší formy akciové společnosti a případně navrhnout potřebné legislativní změny	MF, MSp, MPO	Q4 2020
● Podporovat uveřejňování dokumentů v angličtině emitenty cenných papírů, zejména pak ve vztahu ke kótovaným emitentům	MF	průběžně
✱ Revidovat české účetní předpisy s ohledem na IFRS a vyhodnotit možnost využití IFRS i pro daňové účely	MF	Q4 2021
● Podpořit vytvoření a využívání tabulky hodnocení řízení společností	MF, MSp, BCPP	Q4 2020
● Analyzovat možnosti rozvoje peněžního trhu v ČR a případně navrhnout další opatření	MF, ČNB	Q4 2019
➔ Navrhnout zavedení nového účastnického fondu s vyššími poplatky za obhospodařování, který bude moci investovat do alternativních aktiv (např. do *private equity* fondů)	MF	Q4 2019
✱ ➔ Revidovat systém státní podpory ve vztahu k penzijním fondům tak, aby byli účastníci motivováni k vyšším měsíčním úložkám a k převodu uspořených prostředků z transformovaných fondů do účastnických fondů a současně zvážit limitaci poskytování státní podpory věkem účastníka	MF	Q4 2019

➔ Umožnit vytvoření podfondů i pro jiné právní formy, než je SICAV	MF	Q4 2019
✱ Umožnit zachování tzv. časového testu i pro přechod mezi podfondy jednoho SICAVu	MF	Q4 2020
➔ Podpořit využívání XML formátu při dohledávání finančního majetku	MF, MSp, GFŘ, Exekutorská komora, CDCP, Notářská komora	Q4 2019
✱ Zvážit úpravu systému držení cenných papírů, včetně vícestupňové evidence a využití technologie DLT k evidenci cenných papírů, v rámci diskuse se zainteresovanými subjekty (*stakeholdery*) a navrhnout další opatření	MF, MSp, MPO	Q4 2020
➔ Zvážit možnosti, jak podpořit obchodování s korporátními dluhopisy	MF, ČNB, CDCP, BCPP, AKAT, ČBA	Q4 2019
● Vypracovat a uveřejnit pokyny ohledně vstupního *due diligence* pro zahraniční investiční fondy, například dle vzoru vídeňské burzy	MF, BCPP	Q4 2020
● Analyzovat vliv státních dluhopisů na český kapitálový trh a vliv českého kapitálového trhu na státní dluhopisy	MF	průběžně
● Usilovat o aktivní spolupráci s mezinárodními organizacemi, které mohou pomoci rozvinout český kapitálový trh	MF, ČNB, MPO, Úřad vlády, Světová banka, IMF, EIB, EIF, EBRD, EFSI, IOSCO	průběžně
● Podporovat aktivní účast při vyjednávání právních předpisů EU	MF, ČNB	průběžně
● Umožňovat stáže osob, které připravují regulaci kapitálového trhu u účastníků kapitálového trhu	MF, ČNB, AKAT, ČBA	průběžně
● Sledovat vymezená kritéria v ČR s ohledem na možné budoucí dosažení statusu „rozvinutého kapitálového trhu“ dle indexu MSCI	MF	průběžně
● Vzdělávat státem ovládané společnosti o možnostech financování se přes kapitálový trh	MF, ostatní dotčená ministerstva	průběžně
● Zajistit dostupnost aktuálních znění právních předpisů upravujících kapitálový trh v anglickém jazyce	MF, ČNB	průběžně

Z výše uvedeného přehledu je patrné, že tento návrh realizuje (nebo se pokouší realizovat) 8 opatření z 34 (jedno z nich, mobilitu účastníků transformovaných fondů, částečně). Dalších 22 opatření je nelegislativní povahy. Posledních 5 opatření

legislativní povahy bude realizováno jinými legislativními návrhy a nepočítá se u nich s předložením legislativního návrhu vládě do konce roku 2019, ale později, například

- ve vztahu k jednoduché akciové společnosti se počítá se lhůtou Q4 2020 s ohledem na zvážení zavedení tohoto typu obchodní korporace,
- u revize účinnosti transpozice směrnice o akcionářských právech (zákon č. 204/2019 Sb.) se počítá se lhůtou Q4 2021, bude-li potřebná (z analýzy může vyplynout i to, že není),
- u revize českých účetních standardů se rovněž počítá se lhůtou Q4 2021 (věcný záměr nového zákona o účetnictví má být vládou schválen do konce roku 2020)[3],
- ve vztahu k revizi státní podpory účastnických a transformovaných fondů se počítá se samostatnou novelou, která by měla být diskutována již během roku 2020,
- u úpravy systému držení cenných papírů a využití technologie DLT (*blockchain*) předpokládá Koncepce lhůtu Q4 2020, kdy MF ČR již publikovalo konzultační materiál s názvem „Blockchain, virtuální měny a aktiva“[4]; podobnou konzultaci provádí do 19. března 2020 i Evropská komise[5].

Samotná Koncepce odkazuje na jiné související strategické dokumenty a iniciativy, například na revizi Národní strategie finančního vzdělávání 2.0 (schválena vládou 13. ledna 2020)[6], iniciativu Moje daně[7], Strategii vlastnické politiky státu (schválena vládou 17. února 2020)[8], nebo vytvoření Fondu fondů Evropského investičního fondu[9]. Během finalizace Koncepce došlo ke schválení či rozpracování dalších strategických dokumentů (případně k vyjádření záměru je připravit), které souvisí s rozvojem kapitálového trhu v ČR, např. v tom, že je zde jasně deklarován zájem transformovat českou ekonomiku na inovační ekonomiku se zajištění přístupu začínajících inovativních firem (*start-upů*) k financování. Lze zmínit zejména iniciativu Digitální Česko (schválena vládou 3. října 2018)[10], Inovační strategii České republiky 2019–2030[11] (schválena vládou 4. února 2019), Strategický rámec ČR 2030 (schválen vládou 19. dubna 2017)[12], memorandum vlády o spolupráci s Blockchain Republic[13], Národní strategie umělé inteligence v České republice (schválena vládou

---

3 https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/ministerstvo-financi-predklada-navrh-vec-36619

4 https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/kapitalovy-trh/cenne-papiry/2018/verejna-konzultace-blockchain-virtualni-33613; https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/kapitalovy-trh/cenne-papiry/2019/vyhodnoceni-verejne-konzultace-blockchai-34569

5 https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/bankovnictvi-a-platebni-sluzby/platebni-sluzby-a-vyporadani-obchodu/aktuality/2020/verejne-konzultace-evropske-komise-ke-ky-37144

6 https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/aktuality/2020/vlada-schvalila-narodni-strategii-financ-3192

7 https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/moje-dane/aktualni-informace

8 https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-schvalila-strategii-vlastnicke-pol-37573

9 https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/zastupci-eif-a-mpo-predstavili-investice-z-fondu-fondu-op-pik-do-lighthouse-seed-fund-a-nation-1--248937/

10 https://www.digitalnicesko.cz/; https://www.mpo.cz/cz/podnikani/digitalni-spolecnost/program-digitalni-cesko---243487/

11 https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=866015

12 https://www.cr2030.cz/

13 https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/urad-vlady-se-pripojil-k-memorandu-o-spolupraci-v-oblasti-technologie-blockchain-170425/; https://www.blockchainrepublic.cz/; https://www.blockchainrepublic.cz/s/TZ_Blockchain_memorandum.pdf

6. května 2019)[14], Hospodářská strategie ČR (vláda schválila teze 20. ledna 2020)[15] nebo Národní rozvojový fond[16]. Důležitou iniciativou z hlediska struktury úspor českých domácností je i projekt Dluhopisy Republiky[17].

Koncepce odkazuje na zahraniční vzory pro národní strategii rozvoje kapitálového trhu, například na Irsko[18], Lucembursko[19], Slovensko[20], Bulharsko[21], Maďarsko[22] nebo Lotyšsko[23]. Nově se ukázala jako důležitá i inspirace v Polsku, kde polská vláda schválila 1. října 2019 národní strategii rozvoje kapitálového trhu „*Strategia Rozwoju Rynku Kapitałowego*“[24] připravenou ve spolupráci s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (*European Bank for Reconstruction and Development* – EBRD).

Návrh zákona se snaží reagovat na nedostatky současné právní úpravy identifikované při přípravě Koncepce:

- Účet dlouhodobých investic: V dnešní době ČR daňově podporuje investice do životního pojištění nebo do penzijních fondů (účastnických nebo transformovaných), což znevýhodňuje jiné produkty vytváření úspor na stáří. K narovnání podmínek v oblasti daní je vhodné přijmout i odpovídající sektorovou regulaci, které zajistí splnění alespoň minimálních náležitostí a dohled ČNB, případně působnost finančního arbitra pro řešení spotřebitelských sporů.
- Sebecertifikace business angels: V současnosti české právo nijak nerozlišuje investory typu business angels, zná pouze tzv. kvalifikované investory v oblasti fondového investování. Současně není nijak regulována distribuce složitých investičních nástrojů, například dluhopisů bez prospektu, které nejsou obchodovány na veřejných trzích. V této souvislosti se navrhuje limitovat možnosti běžných spotřebitelů do rizikovějších investičních nástrojů s tím, že bohatí investoři by měli mít možnost se této vyšší ochrany zřeknout. Není zde sice kladeno rovnítko mezi majetného investora a business angela, nicméně lze předpokládat, že i business angel bude schopen naplnit kritéria navrhovaná pro bohaté investory. Navrhované limity jsou přizpůsobeny realitě české ekonomiky, kdy jsou navrhovány nižší limity, než jsou běžné v zemích západní Evropy (např. ve Velké Británii).
- Investiční crowdfunding: V dnešní době existují internetové inzertní portály, které umožňují emitentům nabízet své dluhopisy, aniž by tyto portály byly jakkoli regulovány či podléhaly dohledu ČNB. Je proto vhodné regulovat reklamu na investiční nástroje s tím, že nová pravidla musí plnit všechny subjekty, které tuto reklamu provádí. Navrhuje se tedy obdobná úprava jako v regulaci reklamy na hazardní hry, přičemž tyto subjekty by byly dohlíženy

---

14 https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/cesko-miri-mezi-elitu-a-predstavuje-strategii-umele-inteligence--245980/
15 https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/vlada-schvalila-teze-hospodarske-strategie--252206/
16 https://www.cmzrb.cz/nrf/
17 https://www.sporicidluhopisycr.cz/
18 http://www.finance.gov.ie/what-we-do/international-financial-services/
19 http://www.luxembourg.public.lu/en/publications/k/LFF-luxfin-2020-EN-2016/index.html
20 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23437
21 https://abanksb.bg/downloads/Strategy-Development-Bulgarian-Capital-Market-EN.pdf
22 https://www.bse.hu/About-Us/About-Budapest-Stock-Exchange/BSE-Strategic-Report-2017
23 http://www.fm.gov.lv/en/s/financial_market_policy/financial_sector_development_plan/
24 https://www.gov.pl/web/finanse/rzad-przyjal-strategie-rozwoju-rynku-kapitalowego

krajskými živnostenskými úřady. S těmito úpravami souvisí i rozšíření požadavků na emisní podmínky pro podlimitní dluhopisy (do 1 mil. euro) bez prospektu popsané níže. Přísnější regulace povede k vyšší ochraně investorů, jejímž výsledkem bude zvýšení důvěry v kapitálový trh.

- Alternativní účastnický fond: Penzijní fondy (tj. účastnické a transformované fondy) mají v současné době velmi limitovanou investiční strategii, která kopíruje téměř doslovně regulaci standardních fondů (UCITS fondů) harmonizovaných právem EU, které se vyznačují mimo jiné tím, že permanentně nabízí zpětný odkup svým investorům, a proto musí investovat jen do vysoce likvidních aktiv (typicky kótovaných akcií a dluhopisů). Navíc je zavedena limitace maximální výše úplaty penzijní společnosti, která je navíc konstruována jako *all-in-one* (tj. nelze žádné náklady účtovat přímo fondu) a také povinnost při investicích do jiného investičního fondu snížit tuto úplatu o úplatu zaplacenou obhospodařovateli tohoto fondu. To vede mimo jiné k tomu, že české penzijní fondy (účastnické/transformované) neinvestují do aktiv, které jsou pro penzijní fondy ve vyspělých ekonomikách běžné, zejména do tzv. *private equity* fondů (fondy investující s investičním horizontem 10 let do velkých nekótovaných společností) a do infrastrukturních projektů.
- Vyšší mobilita účastníků v transformovaných fondech: V dnešní době zůstává většina účastníků v transformovaných fondech, které jsou sice uzavřeny vstupu nových účastníků, ale stávající účastníci do nich i nadále pravidelně přispívají, přičemž transformované fondy kvůli garanci černé nuly (žádný rok nesmí skončit ve ztrátě, jinak penzijní společnost musí ztrátu uhradit ze svého majetku) investují velmi konzervativně a ve většině případů nejsou schopny pokrýt inflaci, což v dlouhodobém horizontu vede k devalvaci vložených prostředků. Kromě toho kvůli velmi konzervativní strategii (vynucené fakticky garancí) investují jen do státních dluhopisů a bankovních vkladů a nepřispívají tak rozvoji kapitálového trhu v ČR (a přitom současně představují výrazný a nezanedbatelný podíl na úsporách českých občanů na stáří). Ačkoli jsou transformované fondy uzavřeny vstupu nových účastníků, stávající účastníci nemají žádnou motivaci, aby své prostředky převedly do účastnických fondů, které sice nenabízí garanci (a jsou také více rizikové), ale mohou nabídnout potenciálně zajímavější výnosy, které v dlouhodobém horizontu snadno pokryjí inflaci a mohou nabídnout i výnos nad inflaci (dle dynamičnosti zvolené investiční strategie účastníkem). Jako důvod, proč účastníci nepřecházejí z transformovaných fondů do účastnických, je mnohdy uváděno to, že nechtějí přijít o své nároky z transformovaného fondu (např. tzv. výsluhová penze), kdy současný zákon neumožňuje být účastníkem transformovaného fondu, pokud je daná osoba současně účastníkem účastnického fondu.
- Podfondy i pro jiné právní formy než je SICAV: V současné době je dovoleno vytvářet podfondy pouze investičním fondům typu SICAV (akciová společnost s proměnným základním kapitálem), ačkoli zájem o vytváření podfondů mají i jiné právní formy, konkrétně uzavřená akciová společnost či komanditní společnost na investiční listy. V ČR doposud nevznikla žádná komanditní společnost na investiční listy, ačkoli již došlo v minulosti k novelám této úpravy za účelem jejího vyššího zatraktivnění. Dle návrhů trhu by mohlo dojít k využití této právní formy, například pokud by jí bylo umožněno vytvářet

podfondy. Obdobně je poptávka i po možnosti podfondů u uzavřené akciové společnosti, která je investičním fondem. Zatraktivnění právní formy komanditní společnosti na investiční listy by mohlo prospět i umožnění využití mezinárodní zkratky „SICAR" v názvu společnosti, anebo zdispozitivnění jinak kogentní úpravy rozdělení zisku v zákoně o obchodních korporacích. Novela navrhuje také nové označení pro obchodní firmu investičního fondu, který je akciovou společností: „investiční fond s fixním základním kapitálem". Toto označení může být nahrazeno zkratkou „SICAF" (ve francouzském jazyce: *Société d'Investissement à Capital Fixe*), protože tato zkratka je celosvětově známá a srozumitelná, čímž napomůže k větší atraktivitě této společnosti.

- Podpora využívání XML formátu exekutory: Exekutoři mají dnes povinnost využívat XML formát pouze při komunikaci s bankami. To působí neopodstatněnou nerovnost na trhu a vyšší náklady pro nebankovní finanční instituce při vyřizování žádostí exekutorů.

- Podpora obchodování s korporátními dluhopisy: V současné době neobsahují emisní podmínky ani dluhopisy v zásadě žádné informace o emitentovi, a tak na jejich základě nelze posoudit schopnost emitenta tyto dluhopisy splatit. Přitom typicky prospekt obsahuje informace jak o emisi, tak o emitentovi, nicméně pro emise dluhopisů do 1 mil. euro se prospekt nevyhotovuje. MF ČR publikovalo v lednu 2020 k veřejné konzultaci druhou verzi tzv. Scorecardu korporátních dluhopisů[25] (s označením 2.0), který umožňuje investorům lépe posoudit riziko korporátních dluhopisů. Nicméně často je naráženo na problém, že emitent dluhopisů své finanční informace nezveřejňuje (typicky ve Sbírce listin Obchodního rejstříku), případně jsou zveřejněné informace zastaralé a nezohledňují plánovanou emisi dluhopisů. Také se navrhuje provést změny ve vztahu k insolvenci či vymáhání pohledávek s ohledem na podřízené dluhopisy, resp. podřízené pohledávky obecně.

Současný právní stav není v rozporu se zákazem diskriminace, ani není v rozporu s principem rovnosti mužů a žen.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně zhodnocení návrhu zákona ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

V této novele se navrhuje novelizovat řadu zákonů, z nichž žádný není dominantní, a proto žádný konkrétní zákon nefiguruje v názvu novely a novely jednotlivých zákonů jsou řazeny dle čísla ve Sbírce zákonů. Konkrétně se navrhuje novelizovat tyto zákony:

- Zákon č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZoKB**"), ve kterém se navrhuje rozšířit působnost rozhodčího soudu obdobně, jako se to navrhuje pro rozhodčí soud u regulovaného trhu (Burzovní rozhodčí soud). Cílem je zejména zajištění rovných podmínek, kdy rozvoj kapitálového trhu se předpokládá spíše u druhého typu rozhodčího soudu, nicméně nebylo by vhodné rozšířit působnost jen u jednoho z nich. Navržená úprava se v zásadě dotýká jen Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze.

[25] https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/kapitalovy-trh/podnikani-na-kapitalovem-trhu/2020/verejna-konzultace--scorecard-korporatni-37189

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZDP**“), ve kterém se navrhuje spojení stávajících limitů pro produkty spoření na stáří a rozšíření možnosti jejich aplikace i na nově zaváděný účet dlouhodobých investic. Zároveň se reaguje na vznik nových typů podfondů, kterým se přiznává postavení samostatného poplatníka daně z příjmů právnických osob, stejně jako to je v případě dosavadních podfondů akciové společnosti s proměnným kapitálem.
- Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZoRekl**“), kde se reflektuje skutečnost, že typicky například dluhopisy českých firem nabízí inzertní portály, které nepodléhají dohledu České národní banky (dále též jen „**ČNB**“), a proto je potřeba z důvodu vyšší ochrany spotřebitele zajistit alespoň minimální regulaci právě reklamy na investiční nástroje, obdobně jako je regulována například reklama na hazard. Dohled nad novými pravidly by měly provádět živnostenské úřady.
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**EŘ**“), kde se navrhuje rozšířit působnost vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o využívání formátu XML exekutory na všechny finanční instituce (uvedené v § 33 odst. 4 EŘ), které mají povinnost poskytnout exekutorovi zdarma součinnost. Dnes se povinné využití tohoto formátu vztahuje jen na informace vyžadované od bank (peněžních ústavů).
- Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZoFA**“), kde se navrhuje rozšířit působnost finančního arbitra i na spory mezi spotřebitelem a správcem účtu dlouhodobých investic.
- Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZoDluh**“), kde se řeší situace, že emisní podmínky obsahují jen informace o emisi dluhopisů a neobsahují informace o emitentovi. Přitom informace o emitentovi jsou podstatné, aby mohl investor vyhodnotit rizikovost dluhopisů a schopnost emitenta dostát svým závazkům. Inspirace ohledně požadovaných údajů je čerpána zejména z dokumentu Scorecard korporátních dluhopisů 2.0, který byl uveřejněn k veřejné konzultaci na webových stránkách MF ČR. Dále se navrhuje provést řadu změn, které vyplynuly z veřejných konzultací a potřeb praxe. Jde například o změny odstraňující nadbytečnou duplicitu emisních podmínek a prospektu, revize nutnosti schůze vlastníků schvalovat nevýznamné změny emisních podmínek, zrušení povinnost publikovat emisní podmínky státních dluhopisů ve Sbírce zákonů, úprava podřízených dluhopisů respektující možnost vytvořit více stupňů podřízenosti (zpravidla se rozlišují minimálně tři – seniorní, juniorní a mezaninová) a úprava práva na předčasné splacení pro některé dluhopisy harmonizované právem EU.
- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZPKT**“), kde se zejména upravují základní náležitosti účtu dlouhodobých investic, například se reguluje, jaký majetek může být na tomto účtu evidován. Také se navrhuje rozšířit působnost Burzovního rozhodčího soudu (viz i změnu ZoKB výše), o kterou je v praxi velký zájem. Limituje se i možnost nabízení rizikovějších investičních nástrojů běžným spotřebitelům s možností opt-outu pro bohaté investory (finanční aktiva

v hodnotě alespoň 2,5 mil. Kč anebo roční příjem alespoň 1 mil. Kč). Toto nové pravidlo se navrhuje aplikovat i pro účet dlouhodobých investic.

- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**InsZ**“), kde se řeší otázka podřízených dluhopisů vydaných podle zahraničního práva.
- Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZDPS**“), kde se navrhuje zavést nový typ účastnického fondu, tzv. alternativní účastnický fond, u něhož nebude tak přísná regulace poplatků a investiční strategie (např. zákon těmto fondům umožní investovat 10 % majetku do tzv. alternativních aktiv). Cílem naplnit plány Komise pro spravedlivé důchody (zvýšit efektivitu III. pilíře) i záměry Koncepce spočívající v umožnění, aby účastnické fondy mohly investovat i do *private equity* fondů či infrastruktury. Také se navrhuje, aby byla možná současná účast v transformovaném i účastnickém fondu za účelem umožnit účastníkům snazší přestup do účastnických fondů, aniž by museli rušit svoji účast v transformovaném fondu.
- Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZISIF**“), kde se v návaznosti na Koncepci navrhuje umožnit komanditní společnosti na investiční listy a uzavřené akciové společnosti, která je investičním fondem, vytvářet podfondy. Za účelem podpory těchto právních forem se navrhuje také nové označení pro jejich obchodní firmu „SICAF” a „SICAR“ (po vzoru „SICAV“). U komanditní společnosti na investiční listy se také navrhuje zdispozitivnění úpravy rozdělení zisku a navrhuje se umožnit, aby investiční společnost neharmonizovaná právem EU mohla být jako podnikatel svěřenským správcem svěřenského fondu, který není investičním fondem, což byly požadavky vznesené trhem. Kromě toho se navrhuje provést řadu praktických technických úprav, které vyplynuly z poznatků ČNB při aplikaci ZISIF. Trh tyto návrhy nerozporoval. Zjednodušuje se například výrok rozhodnutí o udělení povolení či vedení seznamů ČNB. Také se sjednocuje terminologie ve vztahu k pojmu „personální zdroje“ po vzoru jiných předpisů regulujících finanční trh. Zavádí se každoroční poplatek pro osoby podle § 15 ZISIF tak, aby v tomto seznamu nebyly zapsány osoby, které již v něm být zapsány být nechtějí. Zjednodušuje se úprava nabízení a úschovy podílových listů, která je ve stávající podobě nepřehledná a způsobuje interpretační obtíže při aplikaci ZISIF. Stanovuje se najisto, že u investičních fondů vytvářejících podfondy vykonává depozitář svoji činnost jen ve vztahu k těmto podfondům (obdobně se navrhuje statut vyžadovat jen ve vztahu k těmto podfondům). Staví se na jisto možnost poskytovat služby formou outsourcingu licencovanými subjekty. Odstraňuje se nejistota ohledně otázky, zda musí mít fondy typu EuVECA a EuSEF depozitáře (podle nařízení EU by toto nemělo být vyžadováno, nicméně interpretace českého práva není v tomto ohledu bez obtíží). Odstraňuje se povinnost depozitáře mít v úschově fyzický majetek investičního fondu. Staví se najisto, že fondy mohou vyplácet podíl na výnosech i tehdy, jsou-li ve ztrátě (řeší se tím otázka tzv. průtokových dividend). Také se sjednocují lhůty pro některá licenční řízení.
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „**ZoSP**“) se navrhuje upravit ve vztahu k ZISIF tak, že se zavede

udržovací poplatek pro osoby podle § 15 ZISIF (ve výši 10 tis. Kč), zvyšuje se poplatek za zápis investičního fondu (z 2 tis. Kč na 10 tis. Kč) a zvyšuje se poplatek za zápis depozitáře investičního fondu (z 2 tis. Kč na 35 tis. Kč). Dále se navrhuje zavést poplatek za zápis osoby podle § 15 ZISIF (10 tis. Kč) a za zápis zahraničního investičního fondu nabízeného v ČR (10 tis. Kč). Také se zvyšuje poplatek za posouzení srovnatelnosti se speciálním fondem (z 5 tis. Kč na 20 tis. Kč). Tyto poplatky se zvyšují či zavádějí tak, aby lépe odpovídaly souvisejícím administrativním nárokům.

Účinnost se navrhuje 1. ledna 2022, kdy se předpokládá, že novela by měla být schválena Poslaneckou sněmovnou před volbami do Poslanecké sněmovny v říjnu 2021. Vládě měla být novela dle Plánu legislativních prací vlády na rok 2019 předložena do konce roku 2019, avšak tento termín byl prodloužen do května 2020.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Navrhovaná právní úprava je nezbytná z důvodu potřeby rozvinout český kapitálový trh, jak plyne z Koncepce a důvodů tam uvedených. K dosažení dotčených opatření z Koncepce je nutná změna právní úpravy, pouhými nelegislativními kroky nelze cíle dosáhnout. Je zejména vhodné reagovat na některé identifikované nedostatky české národní úpravy, která neplyne ze směrnic EU. Tím bude posílena konkurenceschopnost českého kapitálového trhu ve vztahu nejen k vyspělým západoevropským úpravám, ale také k úpravám sousedních států a ostatních států v regionu střední a východní Evropy.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s Ústavou založeným ústavním pořádkem ČR. Ústavní pořádek ČR neobsahuje specifické právní normy dopadající na oblast kapitálového trhu. Návrh zákona přihlíží zejména k čl. 98 odst. 1 Ústavy, podle kterého lze do činnosti ČNB zasahovat pouze na základě zákona.

Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku ČR, např. zásady vyplývající z pojmu demokratického právního státu (čl. 1 Ústavy) a zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Dále se zohledňuje to, že vlastnictví zavazuje a že co není zakázáno, je dovoleno.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona je plně v souladu se závazky, které pro Českou republiku vyplývají z jejího členství v Evropské unii. Návrh zákona respektuje evropskou právní úpravu, a to i tehdy, pokud se nejedná o transpozici a jde tedy o tzv. národní úpravu.

Návrh zákona je v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie, se zásadou rovného zacházení, nediskriminace a právní jistoty.

Návrh zákona odpovídá principům, z nichž vychází Smlouva mezi Belgickým královstvím, Dánským královstvím, Spolkovou republikou Německo, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Irskem, Italskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím,

Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (členskými státy Evropské unie) a Českou republikou, Estonskou republikou, Kyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Polskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii, jak publikováno sdělením Ministerstva zahraničních věcí ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 44/2004 Sb. m. s. Návrh zákona je v souladu s Dohodou o Evropském hospodářském prostoru.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh zákona je v souladu s Dohodou o Evropském hospodářském prostoru, jakožto i s ostatním primárním a sekundárním právem Evropské unie.

Případné zásahy v oblasti lidských práv novela zákona nepředpokládá.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Návrh na zavedení účtu dlouhodobých investic (a z toho titulu vyplývající daňová úleva) může mít negativní vliv na veřejné rozpočty. V podstatě se navrhuje rozšíření možností daňových úlev i na nový produkt – účet dlouhodobých investic. Negativní dopady mohou být generovány dvěma způsoby, které odpovídají formám daňových úlev:

1. Platby zaměstnavatelů jako příjem zaměstnance osvobozený od daně z příjmů

V tomto případě by byl negativní dopad generován pouze z důvodu rozšíření titulů, na které může zaměstnavatel přispívat, přičemž pro zaměstnance by se jednalo o osvobozený příjem. Neboť pro stávající tituly již sjednocen limit na 50 tis. Kč je a navrhovaná úprava pro ně nic nemění. Dopad by tedy mohl být generován v případech, kdy by současně platilo: zaměstnanec bude mít zřízen účet dlouhodobých investic a zaměstnavatel bude mít vůli nově přispívat, tj. nad rámec stávajících osvobozených příspěvků (při dodržení zákonných podmínek). Negativní dopad z titulu rozšíření titulů, na které lze přispívat, nelze odhadnout z důvodu nedostatku datových zdrojů. Na výši dopadů mohou mít navíc vliv i jiné okolnosti, např. vývoj nezaměstnanosti, mezd či konjuktura nebo recese české ekonomiky nebo reálné úrokové míry. Vzhledem k současné výši příspěvků zaměstnavatelů a předpokládaným parametrům účtu dlouhodobých investic, které jsou obdobné jako u stávajících podporovaných produktů, však nepředpokládáme masivní zvýšení zájmu přispívat ze strany zaměstnavatelů na tento nový produkt. Spíše bychom očekávali změnu struktury. Na základě tohoto předpokladu pak lze uvažovat s dopadem na veřejné rozpočty ve výši stovek mil. Kč ročně. Negativní dopad by se v tomto případě projevil již v průběhu roku 2022, nicméně s ohledem na to, že účet dlouhodobých investic je v současné době neexistujícím produktem, lze případný celoroční dopad očekávat až v roce 2023.

2. Uplatnění odpočtu od základu daně z titulu příspěvků zaplacených poplatníkem

Celková maximální částka, o kterou lze snížit základ daně, se navrhuje ve výši 48 tis. Kč, tj. odpovídá součtu stávajících limitů. S ohledem na navrhovanou účinnost

zákona k 1. lednu 2022 lze očekávat, že případný negativní dopad se projeví nejdříve v roce 2023 (poplatníci uplatní nezdanitelnou část dle nových pravidel až v rámci daňového přiznání), nicméně s ohledem na to, že účet dlouhodobých investic je v současné době neexistujícím produktem, lze případný celoroční dopad očekávat až v roce 2024. V případně uplatněných odpočtů od základu daně může negativní dopad generovat jak sjednocení limitů pro uplatnění odpočtu již u stávajících produktů (poplatníci preferující jeden produkt, na který dnes uplatňují maximální odpočet, budou mít nově možnost uplatnit vyšší odpočet), tak rozšíření možností pro uplatnění odpočtů na další produkt. V současné době je odhadovaná výše daňové úlevy z titulu odpočtů ze základu daně ve výši 2,6 mld. Kč. Vzhledem k celkové výši odhadované daňové úlevy proto negativní dopad sjednocení limitů pro odpočet odhadujeme maximálně ve výši nižších stovek mil. Kč. Negativní dopad z titulu rozšíření možností odpočtů nelze odhadnout z důvodu nedostatku datových zdrojů. Na výši dopadů mohou mít navíc vliv i jiné okolnosti, např. vývoj nezaměstnanosti, mezd či konjuktura nebo recese české ekonomiky nebo reálné úrokové míry. Pokud by například nově uplatnilo 100 tis. poplatníků odpočet ze zaplacených příspěvků na účet dlouhodobých investic od základu daně ve výši 10 tis., na inkaso DPFO by to mělo negativní vliv ve výši 150 mil. Kč ročně na úrovni veřejných rozpočtů.

S ohledem na rozšíření věcné působnosti finančního arbitra ve vztahu k účtu dlouhodobých investic může návrh na zavedení tohoto institutu do právního řádu znamenat negativní náklady na finančního arbitra, potažmo veřejné rozpočty.

8. Zhodnocení sociálních dopadů navrhované právní úpravy

Navrhované úpravy účtu dlouhodobých investic a úprava nového alternativního fondu by měly mít pozitivní dopady na úspory českých domácností.

9. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy na životní prostředí

Návrh zákona nemá žádné dopady na životní prostředí.

10. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Návrh zákona není v rozporu se zákazem diskriminace, ani není v rozporu s principem rovnosti mužů a žen.

11. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Navrhovaná úprava nemá dopad na ochranu soukromí a osobních údajů.

Rozhodování správního orgánu se řídí správním řádem a speciální právní úpravou, kterou návrh tohoto zákona nijak nemění. Systém rozhodování je jak v soukromoprávní, tak veřejnoprávní rovině formalizovaný a transparentní; je vždy možné jednoznačně určit osoby zodpovědné za konkrétní rozhodnutí. Předpokládá rovněž standardní opravné prostředky. Každý správní akt musí obsahovat jak označení orgánu, který rozhodnutí vydal, tak podpis úřední osoby s uvedením jména, příjmení a pracovního zařazení a otisk úředního razítka, případně uznávaný elektronický podpis úřední osoby. Tím je vždy možno původce rozhodnutí jasně a osobně identifikovat.

Proti rozhodnutí ČNB navíc připouští právní řád opravný prostředek formou správní žaloby. Poučení o opravném prostředku je součástí příslušného rozhodnutí a je plně v souladu s právním řádem, zejména se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Z hlediska opravných prostředků existuje také možnost účinné

obrany proti nesprávnému postupu správního orgánu v podobě řádných i mimořádných opravných prostředků. Vedle opravných prostředků správní řád připouští rovněž jiné prostředky ochrany, kterými je třeba rozumět, např. stížnost nebo žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti.

Návrh zákona nevytváří žádnou novou organizační strukturu, která by vyžadovala vytvoření nových kontrolních mechanismů. Kontrola je zajištěna systémem řádných a mimořádných opravných prostředků a formou dohledu ČNB, ústředních orgánů státní správy, odbornou a laickou veřejností. Vedle toho se případně uplatní i principy odpovědnosti podle správního a trestního práva.

12. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava byla posuzovaná v souladu se schválenou vládní metodikou na hodnocení korupčních rizik (CIA – *Corrupt Impact Assessment*). V rámci postupu CIA (vč. jejich skrytých forem) zpracovatelé návrhu dospěli k závěru, že právní úprava žádným způsobem neusnadňuje korupční jednání a ani neznesnadňuje jeho odhalování.

Navrhovaná právní úprava nepředpokládá vznik nových ani změnu existujících korupčních rizik.

13. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

Zkratky

Seznam zkratek právních předpisů

EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
InsZ	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZDPS	zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů
ZISIF	zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů
ZoDluh	zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů
ZoFA	zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů
ZoKB	zákon č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů
ZoRekl	zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů
ZoSP	zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
ZPKT	zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů

Seznam ostatních zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
Kč	koruna česká
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
NAV	fondový kapitál (*net asset value*, čistá hodnota aktiv)
SICAV	akciová společnost s proměnným základním kapitálem (*société d'investissement à capital variable*)
XML	rozšiřitelný značkovací jazyk (*eXtensible Markup Language*)

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první, čl. I

Změna zákona o komoditních burzách

K bodům 1 až 3 (§ 28, včetně nadpisu):

S ohledem na rovný přístup, kdy je umožněno, aby stálý rozhodčí soud organizátora regulovaného trhu (tj. Burzovní rozhodčí soud)byl věcně neomezen a mohl rozhodovat majetkové spory obecně, je navrhováno, aby tuto rozšířenou věcnou působnost měl také stálý burzovní rozhodčí soud zřizovaný komoditní burzou (Mezinárodní rozhodčí soud při Českomoravské komoditní burze Kladno). Navrhuje se nově neomezená věcná a místní příslušnost stálého burzovního rozhodčího soudu k rozhodování majetkových sporů mezi fyzickými i právnickými osobami. Za stávajícího právního stavu, kdy z rozhodování v rozhodčím řízení byly vyloučeny například spotřebitelské spory, se jeví vhodným, aby mezi institucemi provozujícími stálé rozhodčí soudy byla nastolena konkurence. Tedy taková konkurence, u které lze s ohledem na sofistikovanost stran sporů (a jejich právních zástupců) předpokládat, že povede ke zvyšování kvality a integrity rozhodčího řízení, spíše než k opaku. Takový vývoj lze očekávat zejména v případě, kdy stálý rozhodčí soud je provozován institucí, pro jejíž obchodní činnost je klíčová důvěryhodnost, a u které proto lze předpokládat, že na kvalitu a integritu činnosti jí provozovaného stálého rozhodčího soudu bude dbát právě za účelem zachování této své důvěryhodnosti. Provozovatel komoditní burzy je osobou, u které důvěryhodnost hraje zásadní roli a lze proto rozumně předpokládat, že bude-li provozovat stálý rozhodčí soud, zasadí se o kvalitu a integritu jeho rozhodovací činnosti bez ohledu na to, zda předmětem rozhodovaných sporů jsou cenné papíry či komodity, s nimiž se na příslušném regulovaném trhu obchoduje či zda spor vznikl z jiných obchodů. Stávající omezení zákonné pravomoci těchto stálých rozhodčích soudů limituje počet případů, které jsou těmto soudům svěřovány, a znesnadňuje tak ekonomiku jejich provozu. Navrhovaná právní úprava by činnost těchto stálých rozhodčích soudů postavila na racionálnější obchodní základ. Současně lze rozumně předpokládat, že z navrhované změny právní úpravy budou mít prospěch tuzemští podnikatelé, kteří hledají sudiště, jemuž by mohli svěřit rozhodování svých obchodních sporů bez obav z nedostatku integrity řízení či kvality rozhodování. V neposlední řadě by mohly mít z navrhované změny prospěch též tuzemské civilní soudy, jimž by mohl poklesnout nápad větších obchodních sporů, a tedy koneckonců i strany, které před tuzemskými civilními soudy vedou jiná řízení; uvolněné soudní kapacity by byly k dispozici pro rychlejší rozhodování ostatních soudních agend.

K části druhé, čl. II a III

Změna zákona o daních z příjmů

K bodu 1 [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 1]:

Navrhuje se legislativně-technická úprava označení druhu pojištění, a to tak, aby byla v souladu s vymezením jednotlivých odvětví pojištění v zákoně č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v jeho příloze č. 1. Pojištění pro případ smrti nebo dožití se tedy nahrazuje pojmem pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti. Zároveň se odstraňuje zmínka o důchodovém pojištění, neboť důchodové pojištění je pojem označující veřejné pojistné podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 2 [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 4]:

Navrhuje se obdobná legislativně-technická úprava označení druhu pojištění jako v § 4 odst. 1 písm. l) bodě 1 ZDP, viz odůvodnění k předchozímu novelizačnímu bodu.

K bodu 3 [§ 6 odst. 9 písm. p)]:

Změna ustanovení navazuje na změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří. V nově vkládaných § 15a a 15b ZDP jsou vymezeny produkty spoření na stáří, které jsou daňově podporované, a to včetně všech podmínek, které tyto produkty musí splňovat, aby bylo možné na ně daňové výhody využít. Tyto podmínky potom už není nutné opakovat v jednotlivých ustanoveních stanovících konkrétní podobu daňové podpory, tedy v § 6 odst. 9 písm. p) a v § 15 odst. 5 ZDP.

Podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP bude tedy i nadále od daně na straně poplatníka s příjmy ze závislé činnosti osvobozen příspěvek zaměstnavatele poskytnutý na zaměstnancův produkt spoření na stáří. Pojem produkt spoření na stáří bude podle nově navrhovaného § 15a odst. 1 ZDP i nadále zahrnovat penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění i soukromé životní pojištění, jako tomu bylo doposud, navíc zahrnuje i účet dlouhodobých investic nově zaváděný novelou ZPKT. V rozsahu osvobození příspěvků zaměstnavatele tedy nedochází k podstatným změnám, podrobněji viz odůvodnění k § 15a a 15b ZDP.

K bodu 4 (§ 6 odst. 16):

Zrušení ustanovení definujícího instituci penzijního pojištění navazuje na komplexní změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáři, v rámci které se veškeré vymezení produktů spoření na stáří soustředí do nově vkládaného § 15a ZDP. Instituce penzijního pojištění proto bude nově vymezena v § 15a odst. 2 ZDP.

K bodu 5 [(§ 8 odst. 1 písm. e) a f)]:

V návaznosti na novou koncepci daňové podpory produktů spoření na stáří se upravuje vymezení některých příjmů, které představují příjmy z kapitálového majetku. Písmeno e) se legislativně-technicky upravuje tak, aby navazovalo na terminologii užívanou pro tato plnění v § 15a ZDP a zároveň se odstraňuje odkaz na snížení podle odstavce 6. Příjmy uvedené v písmenu e) jsou totiž příjmy z kapitálového majetku v plné výši, snížení podle odstavce se provádí až pro účely zjištění základu daně z těchto příjmů.

Písmeno f) je nově formulováno obecněji tak, aby zahrnulo jak všechny příjmy plynoucí ze soukromého životního pojištění (nejen daňově podporovaného), tak z jiného pojištění osob, a to v obou případech jak pojistné plnění, tak příjem, který není pojistným plněním. V prvé řadě pojem „soukromé životní pojištění“ pro účely daní z příjmů nově nezahrnuje veškeré soukromé životní pojištění, ale pouze to, které splňuje podmínky v § 15a odst. 3 ZDP. Příjmy, které jsou od daně osvobozeny podle § 4 ZDP, samozřejmě zdaňovány nebudou, § 8 odst. 1 písm. f) ZDP je však vhodné formulovat obecně, aby zahrnovalo všechny příjmy z pojištění osob. Ze stejného důvodu jako v případě písmena e) je odstraněn odkaz na snížení podle odstavce 7.

K bodu 6 (§ 8 odst. 6):

V odstavci 6 se nově stanoví pravidlo pro určení základu daně u příjmů podle § 8 odst. 1 písm. e) i f) ZDP, které bylo podle dosavadní úpravy rozděleno do odstavců 6 a 7. Stanoví se obecné pravidlo, podle kterého se každý z uvedených příjmů snižuje o příspěvky, resp. pojistné, které na produkt, ze kterého plyne, bylo zaplaceno, a to bez ohledu na to, kdo je zaplatil. Takto určeným základem daně se zajistí, že se daní pouze výnos z daných produktů,

tj. zhodnocení naspořených prostředků. Možnost odečíst si vlastní naspořené prostředky (poplatníkem zaplacené pojistné) zajišťuje, že při vyplacení daného plnění nedojde k dodanění vlastních prostředků poplatníka, které jsou mu nyní z daného produkty vypláceny. De facto se jedná o jeho výdaj. Možnost odečíst si příspěvky, které na daný produkt hradil poplatníkovi zaměstnavatel, zajištuje, aby tyto příspěvky nebyly dodaněny, a to buď poprvé v případě, že se jednalo o příspěvky na daňově podporovaný produkt spoření na stáří, které byly od daně osvobozené podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, nebo podruhé, a to v případě, kdy příspěvky zaměstnavatele nebyly od daně osvobozené, protože se nejednalo o daňově podporovaný produkt spoření na stáří. Určité výjimky z tohoto pravidla jsou v případech navrácené daňové podpory, viz § 15b ZDP. Státní příspěvky hrazené Českou republikou snižují základ daně vždy, v opačném případě by došlo k jejich dodanění.

Pravidlo pro určení základu daně v případě vyplácení penze se ponechává stejné jako podle dosavadní právní úpravy. Nově už toto ustanovení nestanoví výjimky pro uznatelnost příspěvků placených zaměstnavatelem, neboť to je řešeno v rámci navracení daňové podpory produktů spoření na důchod v § 15b odst. 5 písm. d ZDP.

Pro stanovení základu daně samozřejmě platí, že zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené Českou republikou i zaplacené pojistné lze pro účely určení základu daně započítat pouze jednou. Pokud tedy z určitého produktu poplatníkovi plyne plnění v podobě penze nebo více plnění po sobě, nelze u určitého plnění základ daně snížit o příspěvky či pojistné, o které byl základ daně snížen už v případě předchozího plnění z daného produktu. S ohledem na to, že se jedná o základ daně, ze kterého je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně [viz § 36 odst. 2 písm. k) ZDP], nelze základ daně stanovit záporný, tedy nelze uplatnit zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené Českou republikou nebo zaplacené pojistné ve vyšší výši, než činí plnění z produktu.

K bodu 7 (§ 8 odst. 7):

V důsledku přesunutí právní úpravy určení základu daně z příjmů podle § 8 odst. 1 písm. f) ZDP se zrušuje odstavec 7.

K bodu 8 (§ 15 odst. 5 a 6):

Změna odstavce 5 navazuje na změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří, konkrétně na vymezení produktů, které jsou daňově podporovány, v nově vkládaných § 15a a 15b ZDP. Z důvodu, že v uvedených nově vkládaných ustanoveních jsou vymezeny všechny produkty spoření na stáří, které jsou daňově podporovány, a to včetně všech podmínek daňové podpory, nemusí již být tyto produkty a podmínky vyjmenovávány v § 15 odst. 5 a 6 ZDP a stačí pouhý odkaz prostřednictvím použití pojmu „daňově podporovaný produkt spoření na stáří“. I nadále se tak zachovává pravidlo, podle kterého si může poplatník daně z příjmů fyzických osob od základu daně odečíst příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období na své penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění. Nově se mezi podporované produkty zařazuje i účet dlouhodobých investic zaváděný v novele ZPKT.

Další změnou oproti dosavadnímu stavu je, že se stanoví souhrnný limit 48 tis. Kč, který lze od základu daně odečíst a do kterého se započítávají příspěvky na všechny uvedené produkty; neplatí tedy již samostatný limit 24 tis. Kč pro příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření a vedle toho samostatný limit 24 tis. Kč pro příspěvky na soukromé životní pojištění, jako tomu bylo podle dosavadního znění § 15 odst. 5 a 6 ZDP.

Odstavec 6 obsahuje odchylky od obecného pravidla uvedeného v odstavci 5, podle kterého se od základu daně odečítají příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období; tyto odchylky

vyplývají z charakteru některých produktů spoření na stáří. Věta první se týká penzijního připojištění se státním příspěvkem a doplňkového penzijního spoření a přebírá dosavadní úpravu obsaženou v § 15 odst. 5 písm. a) a c) ZDP. Tyto produkty jsou oproti ostatním produktům spoření na stáří specifické tím, že kromě daňové podpory je na ně poskytována i přímá podpora ze státního rozpočtu v podobě státního příspěvku. Státní příspěvek je poskytován v maximální výši 230 Kč měsíčně, a to v případě, že příspěvek poplatníka za daný měsíc činí alespoň 1 tis. Kč (viz § 14 odst. 2 ZDPS; podle § 191 odst. 6 ZDPS se zákonem o doplňkovém penzijním spoření řídí i poskytování státního příspěvku ve prospěch účastníka penzijního připojištění). V § 15 odst. 6 větě první ZDP se proto stanoví, že příspěvky poplatníka na penzijní připojištění a na doplňkové penzijní spoření lze od základu daně odečíst pouze ve výši přesahující částku, od které náleží maximální státní příspěvek, čímž se zabraňuje situaci, kdy by poplatník ke svému příspěvku na uvedené produkty dostal státní příspěvek a zároveň by část příspěvku, na kterou dostal tento příspěvek, mohl také odečíst od základu daně, a tedy by docházelo v této části ke dvojímu zvýhodnění tohoto produktu. Prakticky pravidlo uvedené ve větě první znamená, že pro účely § 15 odst. 5 ZDP bude poplatník muset od svého měsíčního příspěvku na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření odečíst částku 1 tis. Kč a od základu daně odečíst pouze takto získané částky. Pokud je poplatníkův měsíční příspěvek na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření nižší nebo roven 1 tis. Kč, odpočet od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP nemůže využít.

Věta druhá v odstavci 6 upravuje specifickou situaci v případě soukromého životního pojištění, kdy se nemusí příspěvky (pojistné) platit pravidelně každé zdaňovací období, ale jednorázově na celou pojistnou dobu, tedy i na několik zdaňovacích období dopředu. Pro účely odpočtu od základu daně se proto tento příspěvek (pojistné) rozpočítá na jednotlivá zdaňovací období spadající do pojistné doby, a to s přesností na dny. Tak bude příspěvek na soukromé životní pojištění zohledněn v těch zdaňovacích obdobích, do kterých ekonomicky spadá (ačkoli je zaplacen jednorázově, pokrývá pojištění na celou pojistnou dobu), a zároveň bude moci poplatník využít limit 48 tis. Kč za každé zdaňovací období, ve kterém běží pojistná doba, zvlášť, a s tímto limitem tak nebude porovnáváno celé jednorázové pojistné, jako by tomu bylo, kdyby se toto od základu daně odečítalo celé ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zaplaceno.

K podmínkám odpočtu příspěvků na dané produkty viz blíže odůvodnění k nově vkládaným § 15a a 15b ZDP.

K bodu 9 (nové § 15a a 15b):

K § 15a:

Ustanovení § 15a ZDP vymezuje produkt spoření na stáří pro účely daní z příjmů. V § 15b ZDP je potom upraveno, za jakých podmínek je tento produkt daňově podporován, tedy kdy mohou být příspěvky na něj odečteny od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP a kdy jsou osvobozeny od daně příspěvky, které na tento produkt svého zaměstnance zasílá zaměstnavatel podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP.

Okruh produktů spoření na stáří, uvedený v odstavci 1, odpovídá dosavadním daňově podporovaným produktům uvedeným v § 6 odst. 9 písm. p) a § 15 odst. 5 a 6 ZDP, v dosavadním znění, s tím, že se do výčtu přidává účet dlouhodobých investic, který je nově zaváděn novelou zákona o podnikání na kapitálovém trhu, a jeho obdoby v jiných členských státech EU a státech tvořících Evropský hospodářský prostor.

Podle odstavce 1 písm. a) je produktem spoření na stáří penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem.

Tímto zákonem je zákon č. 42/1994 Sb. a penzijní připojištění se státním příspěvkem je vymezeno v jeho § 1 odst. 2. Podle odstavce 1 písm. b) je produktem spoření na stáří doplňkové penzijní spoření; v tomto případě není nutné uvádět odkaz na příslušný zákon toto spoření vymezující, neboť doplňkové penzijní spoření je vymezeno v ZDPS, konkrétně v jeho § 1 odst. 2, pro celý právní řád.

Podle odstavce 1 písm. c) je produktem spoření na stáří také penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění. Instituce penzijního pojištění je definována v odstavci 2, v odstavci 1 písm. c) se k samotnému produktu pouze stanoví, že se musí jednat o penzijní pojištění. Penzijní pojištění a instituce penzijního pojištění jsou vymezeny tak, aby se *de facto* jednalo o obdobu penzijního připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkového penzijního spoření uvedených v písmenech a) a b).

Soukromé životní pojištění uvedené v odstavci 1 písm. d) je vymezeno v odstavci 3.

Nově zařazeným produktem je účet dlouhodobých investic, který zavádí novela ZPKT, viz jeho § 193a až 193c. Tento účet může podle ZPKT vést jen osoba oprávněná poskytovat investiční službu obhospodařování majetku zákazníka, je-li jeho součástí investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání (bod 1), nebo přijímat vklady od veřejnosti podle zákona o bankách (bod 2). Ustanovení § 15a odst. 1 písm. e) ZDP však přiznává stejné zacházení i obdobnému účtu vedenému osobou k tomu oprávněnou podle předpisů jiného členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.

Odstavec 2 vymezuje instituci penzijního pojištění, přičemž se přebírá definice z dosavadního § 6 odst. 16 ZDP.

Odstavec 3 vymezuje pojem soukromého životního pojištění. Rozumí se jím pojištění pro případ dožití nebo pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti u pojišťovny, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území některého členského státu EU nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Zároveň musí jít o pojištění se sjednanou pevnou pojistnou částku pro případ dožití, produktem spoření na stáří pro účely daní z příjmů tedy není pojištění, u kterého je sjednáno pouze opakované pojistné plnění, ze kterého nelze dovodit celkovou částku. Pojistná částka přitom musí činit nejméně 40 tis. Kč, pokud pojistná doba činí nejméně 5 a nejvýše 15 let, a 70 tis. Kč, pokud je pojistná doba delší než 15 let. Pro pojistnou dobu kratší než 5 let se žádný požadavek nestanoví, protože vzhledem k podmínce daňové podpory produktu na stáří stanovené v § 15b odst. 1 písm. b) bodu 1 ZDP, podle které musí být výplata prostředků nebo plnění umožněny nejdříve 60 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří, nemůže být soukromé životní pojištění s kratší než pětiletou pojistnou dobou nikdy daňově podporováno, nemá tedy smysl pro takové pojistné stanovit podmínku výše pojistné částky. Podmínka sjednání pojistné částky určité výše je u soukromého životního pojištění stanovena proto, že u tohoto produktu je účelné daňově podporovat takový typ pojištění, který pojištěnému při dožití se smlouvou stanoveného věku garantuje výplatu nakumulované částky, neboť jedině tak je naplněn cíl daňové podpory, tj. motivovat k odkládání části úspor na budoucí spotřebu.

K § 15b:

Ustanovení § 15b stanoví podmínky daňové podpory produktů na stáří vymezených v § 15a ZDP a následky toho, když daňově podporovaný produkt přestane splňovat podmínky pro daňovou podporu. Základním následkem porušení podmínek pro daňovou podporu, který není v zákoně výslovně uveden, ale vyplývá z konstrukce příslušných norem, je, že příspěvky na tento produkt již do budoucna nepožívají výhody uvedené v § 6 odst. 9 písm. p) a § 15 odst. 5 ZDP, a to z důvodu, že tato ustanovení se v nově navrhovaném znění vztahují pouze

na daňově podporované produkty spoření na stáří. Není tedy nutno normovat, jako tomu bylo v dosavadním znění uvedených ustanovení, že po porušení některé z podmínek daňové podpory osvobození a nárok na uplatnění odpočtu nezdanitelné části základu daně zanikají.

Základní podmínky daňové podpory jsou uvedeny v odstavci 1. Podle písmene a) musí být sjednáno nebo jinak určeno (typicky přímo v zákoně upravujícím daný produkt), že výplata prostředků a plnění z tohoto produktu plynou pouze poplatníkovi, který produkt sjednal, a to s výjimkou výplaty prostředků nebo plnění v případě smrti tohoto poplatníka. Smyslem této podmínky je zajistit, že poplatník si bude spořit prostředky na své vlastní stáří, daňově podporováno není spoření na stáří jiné osoby. Výjimka je stanovena pro výplatu prostředků a plnění v případě smrti poplatníka, o jehož produkt spoření na stáří jde, protože v případě smrti samozřejmě neplynou výplata prostředků ani plnění z produktu poplatníkovi, který jej sjednal, ale jiné osobě, ať už určené ve smlouvě, nebo na základě zákona. Může přitom jít jak o jednorázovou výplatu naspořených prostředků, tak např. o pozůstalostní penzi z penzijního připojištění.

Ustanovení rozlišuje pojmy „výplata prostředků“ a „plnění“, a to s ohledem na odlišnou povahu jednotlivých produktů spoření na stáří. Podstata penzijního připojištění, doplňkového penzijního spoření, penzijního pojištění a soukromého životního pojištění je taková, že poplatník platí příspěvky osobě, u které má tento produkt zřízen, a po určité době mu plyne nárok na určité plnění z tohoto produktu od této osoby, ať už v podobě dávek stanovených v zákoně o penzijním připojištění nebo v ZDPS, nebo pojistného plnění ze soukromého životního pojištění (v případě penzijního pojištění záleží podoba plnění zejména na zahraniční právní úpravě, kterou se řídí). V případě účtu dlouhodobých investic je však situace jiná, jedná se o účet poplatníka a prostředky na něm jsou po celou dobu jeho existence ve vlastnictví tohoto poplatníka, tedy poplatník nejdříve provádí převod svých prostředků z jednoho svého účtu (typicky běžného účtu u banky) na účet dlouhodobých investic a poté převod opačným směrem. Vzhledem k tomu, že se nejedná o převod vlastnického práva k těmto prostředkům, nejedná se o plnění, ale pouze o nakládání s vlastním majetkem. Proto byla zvolena formulace „výplata prostředků“, kterou se rozumí faktické nakládání s prostředky.

Výplatou prostředků a plněním se rozumí pouze případy, kdy poplatník z daného produktu čerpá naspořené prostředky, tedy kdy převádí prostředky z účtu dlouhodobých investic na svůj jiný účet nebo mu plynou dávky či jiná plnění z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření nebo pojistné plnění ze soukromého životního pojištění. Nejedná se o situace, kdy dochází k transakcím v rámci daného produktu spoření na stáří, např. k nákupu akcií za prostředky vložené na účet dlouhodobých investic. Tyto transakce samozřejmě mohou (a musí) být prováděny se třetími osobami a těmto třetím osobám z nich plynou příslušná plnění.

Písmeno b) omezuje možnost výplaty prostředků a plnění z produktu spoření na stáří, pokud má být tento produkt daňově podporovaný. Jsou stanoveny čtyři možnosti časového určení výplaty prostředků a plnění, a to alternativně, tedy produkt nemusí umožňovat výplatu prostředků nebo plnění ve všech uvedených případech, nikdy však nesmí být umožněna výplata v jiné situaci než v některé ze čtyř uvedených. Pojem „umožněn“ byl zvolen pro svou obecnost, není totiž rozhodné, zda jsou podmínky výplaty prostředků nebo plnění upraveny přímo ve smlouvě, kterou byl příslušný produkt zřízen, nebo vyplývají ze zákona, podstatné je, aby poplatník nemohl získat výplatu prostředků ani plnění, aniž by nastala alespoň jedna ze skutečností uvedených v bodech 1 až 4.

Podmínka uvedená v bodě 1, tedy uplynutí 60 kalendářních měsíců od vzniku produktu a dosažení 60 let poplatníka, odráží hlavní smysl daňové podpory produktů spoření na stáří.

Poplatníci jsou motivováni k tomu, aby si odkládali část svého disponibilního příjmu na dobu, kdy již pravděpodobně bude snížena jejich výdělečná schopnost, tedy po 60. roku života, a zároveň je žádoucí, aby se na tuto životní fázi začali připravovat v určitém předstihu, tedy alespoň 60 kalendářních měsíců. V případě doplňkového penzijního spoření však je možné čerpat dávky i před dosažením 60 let věku, a to při dosažení věku o 5 let nižšího, než je věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, viz § 22 odst. 4 a § 23 odst. 6 ZDPS, tzv. předdůchody. Stanoví se tak zvláštní pravidlo pro tento produkt, tj. i v takovém případě se doplňkové penzijní pojištění považuje za daňově podporovaný produkt spoření na stáří.

Bod 2 doplňuje bod 1, co se týká situací, kdy je podstatně snížena výdělečná schopnost poplatníka, a to o situaci, kdy se tento poplatník stane invalidním ve třetím stupni. Výplata prostředků nebo plnění v tomto případě nejsou podmíněny určitou dobou trvání produktu, neboť vznik invalidity třetího stupně je nepředvídanou a nepředvídatelnou skutečností a není úmyslem omezovat daňové výhody poplatníka z důvodu, že v okamžiku vzniku invalidity třetího stupně jeho spoření v rámci daného produktu netrvalo dostatečně dlouhou dobu. Výplata prostředků nebo plnění z důvodu invalidity poplatníka ve třetím stupni tak nevede k povinnosti vrátit daňovou podporu, přestože nebyla dodržena podmínka „60 kalendářních měsíců, 60 let věku“, viz odstavec 4 písm. a).

Body 3 a 4 pamatují na případy výplaty prostředků a plnění, které sice neodpovídají smyslu daňové podpory produktů spoření na stáří, ale jsou u každého produktu spoření na stáří umožněny, a proto je nutné je v ustanovení uvést; pokud by bylo stanoveno, že daňově podporovány jsou jen produkty s umožněnou výplatou podle bodů 1 a 2, nenaplnil by podmínku daňové podpory žádný produkt.

Podle bodu 3 jde o případ, kdy poplatník zemře dřív, než došlo k výplatě prostředků nebo plnění z produktu spoření na stáří. V takovém případě totiž dochází v zásadě vždy (s výjimkou případů, kdy poplatník stihl naspořit pouze tak málo prostředků, že v okamžiku jeho smrti není nic k vyplacení) k výplatě prostředků nebo plnění třetí osobě, a to buď jednorázově, nebo i dlouhodobě, např. v podobě pozůstalostní penze z penzijního připojištění. Taková výplata prostředků nebo plnění tak také nevedou k povinnosti vrátit daňovou podporu, přestože nebyla dodržena podmínka „60 kalendářních měsíců, 60 let věku“, viz odstavec 4 písm. a).

Bod 4 se týká situace, kdy produkt spoření na stáří zanikne. Poplatník má samozřejmě vždy právo produkt ukončit, tedy vypovědět smlouvu, kterou ho zřídil. V takovém případě mu zpravidla vzniká právo na získání naspořených prostředků, typicky právo na odbytné v případě penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření a na odkupné v případě soukromého životního pojištění; výjimkou je zejména ukončení smlouvy o penzijním připojištění do 12 kalendářních měsíců, viz § 23 odst. 1 zákona o penzijním připojištění, nebo doplňkového penzijního spoření do 24 kalendářních měsíců, viz § 25 odst. 1 ZDPS. Zánik produktu spoření na stáří zpravidla způsobí povinnost vrátit daňovou podporu, viz odstavce 4 a 5, neboť poplatník v tomto případě z vlastního rozhodnutí přestane spořit na stáří a naspořené prostředky získá zpět, takže je popřen smysl daňové podpory daného produktu.

Odstavec 2 doplňuje podmínky daňové podpory produktu spoření na stáří, a to pouze pro účely osvobození příspěvků placených zaměstnavatelem na produkt svého zaměstnance od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP. Pokud by bylo sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance poplynou prostředky nebo plnění z jeho produktu spoření na stáří zaměstnavateli, přispíval by tak zaměstnavatel potenciálně na svůj budoucí příjem,

což není záměrem daňově podporovat. Vlastní příspěvky na takový produkt spoření na stáří však může poplatník odčítat od svého základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP.

Odstavec 3 stanoví povinnost poplatníka, který je zaměstnancem, tedy kterému plynou příjmy ze závislé činnosti, oznámit svému zaměstnavateli, pokud jeho daňově podporovaný produkt spoření na stáří přestal být daňově podporován, a to do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo. Produkt spoření na stáří přestane být daňově podporovaný, pokud přestane splňovat některou z podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2. Zaměstnavatel tuto informaci potřebuje z důvodu, že je plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti poplatníka a je tedy nutné, aby již nadále s příspěvky, které zaměstnanci na tento produkt platí, nezacházel jako s daňově osvobozenými podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, ale zahrnul je do dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti tohoto poplatníka.

Odstavec 4 vymezuje situace, kdy je poplatník povinen vrátit daňovou podporu; způsob vrácení daňové podpory je uveden v odstavci 5. Základním předpokladem vzniku povinnosti vrátit daňovou podporu je, že ještě neuplynulo 60 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří nebo nenastal kalendářní rok, ve kterém poplatník dosáhl 60 let věku. Po uplynutí obou uvedených okamžiků již k navrácení daňové podpory nikdy nedojde, a to bez ohledu na důvod, ze kterého následně dojde k výplatě prostředků nebo plnění z produktu (tedy zda se jedná o „řádnou“ výplatu prostředků nebo plnění tak, jak jsou domluveny ve smlouvě, nebo zda bude např. produkt vypovězen ze strany poplatníka), případně i bez ohledu na to, že produkt zanikne a k výplatě prostředků ani plnění nedojde vůbec (to je však spíše teoretický případ, protože po 60 kalendářních měsících již zpravidla poplatník naspoří dostatečné prostředky, aby mu i po zániku produktu vznikl nárok na určité plnění či výplatu prostředků). Dosažením uvedené doby trvání produktu a věku poplatníka totiž již produkt splnil svůj smysl, kterým je dlouhodobé (pětileté) spoření na stáří (tj. skutečnost, že poplatník má naspořené prostředky k dispozici po dosažení 60 let věku).

K navrácení daňové podpory dochází vždy ve zdaňovacím období, ve kterém nastala některá ze skutečností uvedených v písmenu a) nebo b), není tedy třeba podávat dodatečná daňová přiznání za předchozí zdaňovací období, ve kterých byla daňová podpora čerpána.

Podle písmena a) k navrácení daňové podpory dojde, pokud před uplynutím 60 kalendářních měsíců od vzniku daného produktu spoření na stáří nebo před kalendářním rokem, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, dojde k výplatě prostředků nebo plnění z něho. Výjimka je však stanovena pro případy, kdy k takové výplatě prostředků nebo takovému plnění dojde z důvodu invalidity poplatníka ve třetím stupni nebo jeho smrti (body 1 a 2). Invalidita ve třetím stupni totiž také představuje životní událost, na kterou je spoření určeno (viz odstavec 1 písm. b) bod 2, podle kterého je možné v podmínkách produktu umožnit výplatu prostředků nebo plnění i v případě invalidity ve třetím stupni), neboť i v tomto případě je snížena výdělečná schopnost poplatníka. Není tedy žádoucí ho v této situaci postihovat povinností vracení daňové podpory, kterou v minulosti na tento daňově podporovaný produkt čerpal. Druhou výjimku představuje výplata prostředků nebo plnění z důvodu smrti poplatníka; jde tedy o výplatu prostředků nebo plnění plynoucí jiné osobě než poplatníkovi, který produkt spoření na stáří sjednal. Ani v tomto případě není žádoucí stanovit povinnost navrácení již čerpané daňové podpory.

Další výjimka je stanovena pro případ plnění z doplňkového penzijního spoření, které je podle zákona o doplňkovém penzijním spoření navázáno na dosažení věku o 5 let nižšího, než je důchodový věk podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, viz § 22 odst. 4 a § 23 odst. 6 ZDPS, tzv. předdůchody V případě takového čerpání dávek nevznikne povinnost navrácení daňové podpory podle odstavců 4 a 5.

Pokud dojde k výplatě prostředků nebo plnění z daňově podporovaného produktu spoření na stáří, aniž by byl poplatník invalidní ve třetím stupni, zemřel nebo mu vznikl nárok na tzv. předdůchod, muselo zároveň dojít ke změně podmínek daného produktu nebo k jeho zániku, protože za podmínek uvedených v odst. 1 písm. b) by k takové výplatě prostředků nebo takovému plnění nemohlo dojít. Z toho implicitně vyplývá, že produkt již nadále není daňově podporovaný [buď již nenaplňuje podmínky uvedené v odst. 1 písm. b), nebo zanikl], a není tedy v budoucnu možné využít výhody stanovené v § 6 odst. 9 písm. p) ani v § 15 odst. 5 ZDP.

Písmeno b) stanoví povinnost navrácení daňové podpory v případě, že dojde k zániku produktu spoření na stáří bez toho, že by z něho byly vyplaceny nějaké prostředky nebo došlo k plnění z něho. Jedná se o ne příliš časté případy, kdy produkt zanikne a zároveň na něm poplatník nenaspořil dostatečně vysokou částku, aby mu vznikl nárok na nějaké plnění či výplatu prostředků z něho, v případě penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření se může jednat o situace, kdy jsou tyto produkty poplatníkem vypovězeny dříve, než vznikne nárok na odbytné, viz výše. Výjimka je opět stanovena pro zánik z důvodu smrti poplatníka a také pro situaci, kdy produkt spoření na stáří sice zanikne, ale poplatník současně převede naspořené prostředky na jiný daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu. Druhem produktu spoření na stáří se přitom myslí položky v jednotlivých písmenech § 15a odst. 1 ZDP. Výjimka z povinnosti vracet daňovou podporu stanovená pro případ převedení naspořených prostředků na jiný daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu umožňuje poplatníkům změnit smluvní stranu, u které mají daný produkt zřízený (např. z důvodu poskytování vyšších úroků nebo nižších poplatníků za vedení produktu), aniž by ztratili daňovou podporu z důvodu předčasného ukončení produktu. Při takovém převodu je totiž zachován smysl daňové podpory, naspořené prostředky jsou pouze převáděny jinam a poplatník dál pokračuje ve spoření na stáří. Jako speciální případ je uvedena výjimka pro převod naspořených prostředků z penzijního připojištění na doplňkové penzijní spoření, který je umožněn v § 191 ZDPS.

Odstavec 5 stanoví, co se rozumí navrácením daňové podpory produktu spoření na stáří. Pokud dojde k některé ze skutečností uvedených v odstavci 4, vyplývají z toho pro poplatníka čtyři následky.

Podle písmena a) poplatníkovi vzniká příjem podle § 10 ZDP ve výši úhrnu příspěvků zaplacených na produkt spoření na stáří, kterého se skutečnost podle odstavce 4 týká, které byly odečteny od základu daně za bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích období. Tím dochází ke zvýšení základu daně o částku, o kterou byl v předcházejících 10 zdaňovacích obdobích snížen. Zvolená desetiletá doba respektuje maximální lhůtu pro stanovení daně a také dobu, po kterou lze požadovat uchovávání dokladů o příspěvcích odečtených od základu daně a příspěvcích hrazených zaměstnavatelem, které byly od daně osvobozeny.

Písmeno b) doplňuje pravidlo uvedené v písmenu a) a vztahuje se na situace, kdy k některé ze skutečností uvedených v odstavci 4 dojde v průběhu zdaňovacího období a poplatník již zaplatil příspěvky na daný produkt spoření na stáří v některém z předchozích kalendářních měsíců, tedy kalendářním měsíci, kdy byl produkt ještě daňově podporovaný. Produkt totiž přestává být daňově podporovaný až okamžikem, ve kterém nastane některá ze skutečností uvedených v odstavci 4. Písmeno b) tedy brání tomu, aby poplatník v daném zdaňovacím období snížil svůj základ daně o příspěvky zaplacené na daný produkt spoření na stáří předtím, než přestal být daňově podporovaný.

Podle písmena c) poplatníkovi vznikne příjem podle § 6 ZDP, tedy příjem ze závislé činnosti, ve výši úhrnu příspěvků hrazených zaměstnavatelem na tento produkt, které byly ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k navrácení daňové podpory, a v 10 bezprostředně

předcházejících zdaňovacích obdobích osvobozeny od daně z příjmů. Dochází tak *de facto* ke zvýšení základu daně o příspěvky zaměstnavatele, které byly v uvedených obdobích osvobozeny od daně. Na rozdíl od vzniku příjmu podle § 10 ZDP podle písmena a) zde vzniká příjem i ve výši příspěvků zaměstnavatele zaplacených ve zdaňovacím období, ve kterém k navracení daňové podpory dochází, a to z důvodu, že zaměstnavatel platí za poplatníka měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a osvobození příspěvků zaplacených zaměstnavatelem za předcházející část zdaňovacího období, kdy ještě šlo o daňově podporovaný produkt, již bylo promítnuto do těchto záloh. Aby zaměstnavatel nemusel opravovat již zaplacené zálohy, stanoví se v části věty za středníkem, že takto vzniklý příjem podle § 6 ZDP se nepovažuje za příjem vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti. Zálohy zaplacené zaměstnavatelem tak zůstávají beze změny i v případě, že nastane některá ze skutečností uvedených v odstavci 4, a zaměstnanec je povinen navrátit daňovou podporu tak, že sám uvede v daňovém přiznání příjem podle § 15b odst. 5 písm. c) ZDP.

Podle písmene d) se navrácení daňové podpory týká určení základu daně při zdanění plnění plynoucích z produktů spoření na stáří podle § 8 odst. 6 ZDP, tedy pouze penzijního připojištění se státním příspěvkem, penzijního pojištění, doplňkového penzijního spoření a soukromého životního pojištění. Na účet dlouhodobých investic ani obdobný účet vedený na území jiného členského státu Evropské unie se toto ustanovení z logiky věci neuplatní, protože z těchto produktů neplynou plnění. Tento způsob navrácení daňové podpory vychází z dosavadní právní úpravy obsažené v dosavadním § 8 odst. 6 a 7 ZDP, která u některých plnění z uvedených produktů omezovala snížení daně o příspěvky zaplacené zaměstnavatelem. V souvislosti s novou koncepcí daňové podpory se toto pravidlo stanoví obecně pro všechna plnění, která z těchto produktů poplynou poté, co byly porušeny podmínky pro daňovou podporu.

Jsou však stanoveny tři výjimky. Podle bodu 1 se pro určení základu daně budou zohledňovat příspěvky zaměstnavatelů, které představují příjem podle písmene c) tohoto ustanovení, neboť jejich neuznáním při určení základu daně z plnění z tohoto produktu by došlo k jejich dvojímu zdanění (jednou jako příjmu podle § 6 a podruhé v rámci plnění z daného produktu, které by o výši těchto příspěvků nebyl pro účely zjištění základu daně snížen). Druhá výjimka, uvedená v bodě 2, se přebírá z dosavadního § 8 odst. 6 ZDP a týká se situací, kdy by po nabytí účinnosti tohoto zákona poplatník převedl na své nově vzniklé doplňkové penzijní spoření prostředky z penzijního připojištění se státním příspěvkem, na které mu zaměstnavatel přispíval před 1. lednem 2000. Tehdy placené příspěvky zaměstnavatele totiž nebyly osvobozené od daně z příjmů na straně poplatníka, byly už tedy jednou zdaněny a musí být o ně snížen základ daně při výplatě plnění z doplňkového penzijního spoření, jinak by došlo k jejich dvojímu zdanění. Třetí výjimka, uvedená v bodě 3, je obdobná výjimce podle bodu 2 a je přebírána z dosavadního § 8 odst. 7 ZDP. Týká se situací, kdy poplatník po nabytí účinnosti tohoto zákona převedl své prostředky z jednoho soukromého životního pojištění na jiné. Pokud mu totiž na původní soukromé životní pojištění přispíval zaměstnavatel před 1. lednem 2001, nebyly tyto příspěvky osvobozené od daně, a proto o ně při výplatě plnění musí být snížen základ daně, aby nebyly zdaněny dvakrát. Na jiné než uvedené situace převodu prostředků mezi dvěma produkty spoření na stáří se ustanovení bodů 2 a 3 nepoužijí, protože podle přechodného ustanovení pod bodem 2 se tato navrhovaná nová úprava použije pouze na produkty spoření na stáří vzniklé po nabytí účinnosti tohoto zákona; na produkty na stáří vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, na které přispíval zaměstnavatel před 1. lednem 2000, resp. 1. lednem 2001, se tedy použije dosavadní právní úprava, včetně § 8 odst. 6 a 7 ZDP.

K bodu 10 [(§ 17 odst. 1 písm. d)]:

V návaznosti na navrhované změny ZISIF, kdy se v § 170 ZISIF nově umožňuje investičnímu fondu, který je komanditní společností na investiční listy, vytvářet podfondy, a v § 186a ZISIF se toto umožňuje investičnímu fondu, který je akciovou společností a není akciovou společností s proměnným základním kapitálem, se těmto novým typům podfondů dává stejné daňové zacházení, jaké mají dosavadní podfondy akciové společnosti s proměnným kapitálem. Stanoví se tedy, že i nové typy podfondů jsou poplatníkem daně z příjmů právnických osob a daňové zacházení j obdobné daňovému zacházení s právní formou investičního fondu, který je tvoří. Důvodem je, že také tyto podfondy jsou v podstatě samostatnými jednotkami, kdy účtování, včetně vykazování zisků a ztrát je oddělené a i případné rozdělování zisku mezi jednotlivé investory je prováděno na úrovni jednotlivých podfondů. Běžně se může stát, že v rámci jednoho investičního fondu je jeden podfond ziskový a rozděluje zisk, zatímco druhý podfond vykáže za dané zdaňovací období ztrátu. Proto je z daňového pohledu vhodné zdaňovat jednotlivé podfondy samostatně.

Zároveň se volí obecné označení „podfond investičního fondu“, pod které oba uvedené podfondy i již existující podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem spadají.

K bodu 11 [§ 17b odst. 1 písm. c) úvodní část ustanovení]:

V návaznosti na úpravy provedené v § 17 odst. 1 písm. d) ZDP, podle kterého jsou poplatníkem daně z příjmů vedle podfondu akciové společnosti s proměnným základním kapitálem i další podfondy, které lze na základě změny ZISIF, je nutné rozšířit definici základního investičního fondu i na tyto podfondy (podfond komanditní společností na investiční listy a podfond akciové společnosti, která je investičním fondem a není akciovou společností s proměnným základním kapitálem). Zároveň se volí obecné označení „podfond investičního fondu“, pod které oba uvedené podfondy i již existující podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem spadají.

K bodu 12 (§ 19 odst. 12):

V návaznosti na navrhovanou změnu ZISIF, kdy se v § 186a ZISIF nově umožňuje investičnímu fondu, který je akciovou společností a není akciovou společností s proměnným základním kapitálem, vytvářet podfondy, se dosavadní pravidlo zobecňuje tak, aby se vztahovalo i na tyto akciové společnosti a jejich podfondy.

K bodu 13 [§ 23f písm. h)]:

V návaznosti na úpravy provedené v § 17 odst. 1 písm. d) ZDP, podle kterého jsou poplatníkem daně z příjmů vedle podfondu akciové společnosti s proměnným základním kapitálem i další podfondy, které lze na základě změny ZISIF vytvářet, je nutné i tyto podfondy (podfond komanditní společností na investiční listy a podfond akciové společnosti, která je investičním fondem a není akciovou společností s proměnným základním kapitálem) vyloučit z režimu omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů. Zároveň se volí obecné označení „podfond investičního fondu“, pod které oba uvedené podfondy i již existující podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem spadají.

K bodu 14 [§ 36 odst. 2 písm. k)]:

Navrhuje se legislativně-technická úprava navazující na nové znění § 8 odst. 1 písm. e) a f) a § 8 odst. 6 ZDP.

K bodu 15 [§ 36 odst. 2 písm. o)]:

Ustanovení § 36 odst. 2 písm. o) ZDP se zrušuje, neboť v něm upravená plnění jsou pokryta novým zněním § 36 odst. 2 písm. k) ZDP.

K bodu 16 (§ 37c):

Navrhuje se zrušit stávající ustanovení, podle kterého se na podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem a na investiční akcii, použijí ustanovení zákona o daních z příjmů vztahující se na otevřený podílový fond a podílový list. Současná úprava je nepřesná a nadbytečná. Podfondy investičního fondu, který je akciovou společností, nemají samostatnou právní subjektivitu, jedná se o součást akciové společnosti, jednotlivé podfondy jsou však kompletně oddělené včetně odděleného účtování a výplaty dividend. Z hlediska ZDP je proto těmto podfondům přiznána daňová subjektivita [viz § 17 odst. 1 písm. d) ZDP] a není důvod, aby jejich daňový režim nebyl obdobný daňovému režimu akciové společnosti při zohlednění toho, že podfondy nemají právní subjektivitu. Z pohledu ZDP tak není třeba jiný daňový režim normovat na rozdíl od komanditní společnosti na investiční listy a jejich podfondů, kdy je tato potřeba dána specifickým daňovým režimem pro komanditní společnosti. Z tohoto důvodu bylo též nepřesné přirovnávat režim investičních akcií k podílovým listům, protože se jedná o akcie, i když jiného druhu.

K bodu 17 (§ 37d):

Úprava navazuje na navrhované změny ZISIF, kdy se v § 170 ZISIF nově umožňuje investičnímu fondu, který je komanditní společností na investiční listy, vytvářet podfondy. Stanoví se, že tyto podfondy budou mít stejný daňový režim jako komanditní společnosti na investiční listy. Na rozdíl od § 37c ZDP je zde ponecháno, že na investiční listy (podfondu nebo investičního fondu) se použijí obdobně ustanovení vztahující se na podíl komanditisty. Důvodem je skutečnost, že bez výslovné úpravy by nebylo jasné, zda se na investiční list vztahují ustanovení o podíly komanditisty nebo komplementáře.

K bodu 18 (§ 38g odst. 6):

S ohledem na změnu legislativního uchopení podpory spoření na stáří se upravuje ustanovení, podle kterého mají poplatníci daně z příjmů fyzických osob povinnost podat daňové přiznání v případě porušení podmínek, za kterých je od daně osvobozen příspěvek placený na jejich produkt spoření na stáří jejich zaměstnavatelem. Povinnost tyto příspěvky v okamžiku, kdy jsou porušeny podmínky daňové podpory takového produktu, dodanit, už není stanovena jen pro soukromé životní pojištění, jako tomu bylo podle dosavadní právní úpravy [viz dosavadní znění § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP], ale je obecně stanovena pro všechny daňově podporované produkty spoření na stáří v nově navrhovaném § 15b odst. 5 písm. c) ZDP. Pokud tedy poplatníkovi vznikne příjem ze závislé činnosti podle uvedeného ustanovení, je povinen tento příjem uvést v daňovém přiznání, neboť podle § 15b odst. 5 písm. c) části věty za středníkem ZDP se tento příjem nepovažuje za příjem vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti a tento tedy neprovede srážku daně z takového příjmu.

K bodu 19 [§ 38k odst. 5 písm. f) a g)]:

V návaznosti na stanovení souhrnného limitu v § 15 odst. 5 ZDP dochází k úpravě skutečností, které má poplatník prohlašovat u plátce daně. Nově poplatník bude činit u plátce daně prohlášení o tom, v jaké výši příspěvky chce zaplacené na uvedené produkty odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP v rámci výpočtu daně a ročního zúčtování záloh provedených plátcem daně. Úprava je navržena z důvodu, aby při následném navrácení daňové podpory bylo zřejmé, jakou výši příspěvků, které byly poplatníkem odečteny

od základu daně, je nutné dodanit v souvislosti s navrácením daňové podpory u jednotlivého produktu.

K bodu 20 [§ 38k odst. 5 písm. h)]:

V návaznosti na rozšíření okruhu částek, které lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, o příspěvky na účet dlouhodobých investic podle ZPKT nebo obdobný účet v EU nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor (viz definice produktu spoření na stáří v § 15a odst. 1 ZDP), se doplňuje, že poplatník musí u plátce daně učinit prohlášení o tom, v jaké výši takto převedené prostředky chce odečíst od základu daně v rámci výpočtu daně a ročního zúčtování záloh provedených plátcem daně.

K bodu 21 [§ 38l odst. 1 písm. j)]:

V návaznosti na rozšíření okruhu částek, které lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, o příspěvky na účet dlouhodobých investic podle ZPKT nebo obdobný účet v EU nebo ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor (viz definice produktu spoření na stáří v § 15a odst. 1 ZDP), se doplňuje, jakým způsobem poplatník prokazuje existenci tohoto účtu a výši na něj zaplacených příspěvků svému plátci daně.

K čl. III

Přechodná ustanovení

K bodu 1:

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona za zdaňovací období započatá před účinností tohoto zákona se použijí právní předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti (dosavadní právní předpisy).

K bodu 2:

Účelem toho přechodného ustanovení je zajistit, aby poplatníci, kteří uzavřeli smlouvu o penzijním připojištění se státním příspěvkem, doplňkovém penzijní spoření, penzijním pojištění nebo soukromém penzijním pojištění přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, mohli pro tyto produkty i nadále využívat takový daňový režim, který byl účinný v okamžiku uzavření smlouvy, včetně výplat z těchto produktů. Nedochází tak k nepravé retroaktivitě, kdy by se v průběhu existence uvedených produktů měnilo daňové zacházení s nimi, a je respektováno legitimní očekávání poplatníků.

K bodu 3:

Podle navrhovaného přechodného ustanovení se maximální celkový limit příspěvků zaměstnavatele na daňově podporované produkty na stáří, které jsou osvobozeny od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy částka 50 tis. Kč, snižuje o výši příspěvků zaměstnavatele osvobozených podle uvedeného ustanovení ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy o výši osvobozených příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; na tyto příspěvky se použije dosavadní právní úprava v důsledku přechodného ustanovení uvedeného v bodu 2. Tato konstrukce zajišťuje, že poplatník bude mít osvobozeny příspěvky zaměstnavatele na produkty spoření na stáří vždy v maximální výši 50 tis. Kč.

K bodu 4:

Přechodné ustanovení stanoví, že maximální celkový limit příspěvků na daňově podporované produkty na stáří, který lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, ve znění účinném ode dne nabytí činnosti tohoto zákona, tedy částka 48 tis. Kč, se snižuje o úhrn příspěvků, které si poplatník odečítá od základu daně za dané zdaňovací období podle § 15 odst. 5 a 6 ZDP ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy o výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; na tyto příspěvky se použije dosavadní právní úprava v důsledku přechodného ustanovení uvedeného v bodu 2. Tato konstrukce zajišťuje, že od základu daně poplatníka budou vždy odečteny příspěvky na produkty spoření na stáří v maximální výši 48 tis. Kč, včetně příspěvků na účet dlouhodobých investic.

K části třetí, čl. IV

Změna zákona o regulaci reklamy

K bodu 1 (nový § 5k):

Vkládá se nová úprava, jejímž prostřednictvím má být regulována reklama na investiční nástroje. Cílem je zajistit alespoň minimální úroveň regulace inzertních portálů, které nepodléhají dohledu ČNB, přesto však na svých stránkách nabízejí investiční nástroje retailovým klientům. S ohledem na vyšší standard ochrany spotřebitele se nabízí, aby reklama na investiční nástroje byla regulována obdobně jako reklama na hazard. Jmenovitě musí být v rámci reklamy uvedeno, že návratnost investice není vždy jistá, protože každá investice obnáší riziko. Rovněž musí být obsaženo varování, že vysoký výnos představuje vyšší riziko, ale nízký výnos není vždy zárukou nižšího rizika (což je vnímáno jako akutní problém zejména v současném období nízkých úrokových sazeb). Reklama by rovněž neměla cílit na osoby v hmotné nouzi. Roli orgánu dohledu by měly plnit krajské živnostenské úřady.

K bodu 2 [§ 8 odst. 2 písm. b) a v § 8a odst. 2 písm. d)]:

V souladu s navrhovanou úpravou v bodě 1 se upravují příslušná ustanovení k sankcím.

K části čtvrté, čl. V

Změna exekučního řádu

K § 34 odst. 3:

Při poskytování součinnosti ze strany subjektů finančního trhu soudním exekutorům dochází v praxi k nadbytečným nákladům. Například někteří soudní exekutoři rozesílají dotazy ohledně jediného dlužníka všem finančním institucím na finančním trhu bez jakéhokoli předvýběru např. postupem podle § 33d EŘ. Podle tvrzení finančních institucí musí tyto v některých případech vyřizovat přes jeden milión žádostí o součinnost ročně, což má za následek milionové náklady. Navrhuje se vztáhnout úpravu v § 34 odst. 3 EŘ (pro peněžní ústavy) i na ostatní subjekty finančního trhu, pro které EŘ používá zkratku finanční instituce (pojišťovny, investiční společnosti a investiční fondy, obchodníci s cennými papíry, penzijní společnosti, penzijní fondy podle zvláštního právního předpisu a Garanční systém finančního trhu). Tato úprava by měla vyřešit problém nadměrných nákladů při poskytování součinnosti obdobně, jako to byla vyřešena pro peněžní ústavy.

K části páté, čl. VI

Změna zákona o finančním arbitrovi

K bodům 1 a 2 [§ 1 odst. 1 nové písmeno k) a § 3 odst. 1 nové písmeno k)]:

Působnost finančního arbitra se rozšiřuje i ve vztahu ke správcům účtů dlouhodobých investic.

K části šesté, čl. VII

Změna zákona o dluhopisech

K bodu 1 [§ 6 odst. 1 písm. g)]:

Upřesňuje se terminologie náležitostí dluhopisů, kdy se uvádí identifikace prvního nabyvatele, který je vlastníkem dluhopisu jen do doby, než jej převede rubopisem (změna vlastníka se tedy nevyznačuje na lícopisu). Cenný papír je platně vydán, když splňuje zákonem stanovené požadavky a stane se majetkem prvního nabyvatele. Viz též § 4 odst. 2 ZoDluh.

K bodu 2 (§ 9):

Cílem úprav je odstranění duplicit mezi emisními podmínkami a prospektem, je-li vyhotovován. Dle aktuálně platné a účinné právní úpravy obsažené v § 9 ZoDluh platí, že emisní podmínky obsahují vždy alespoň odkazem na informace obsažené v prospektu určité náležitosti. V případě, že je vypracováván prospekt, je tedy relevantní informace buď duplicitně uvedena v emisních podmínkách i prospektu, nebo se v emisních podmínkách uvádí pouze odkaz na informaci obsaženou v prospektu. Toto dle našeho názoru neposkytuje investorovi žádný komfort ani ochranu navíc a zbytečně zatěžuje emisní podmínky informacemi, které jsou již uvedeny v prospektu. V navrženém textu je povinnost odkázat v emisních podmínkách na informace uvedené v prospektu ponechána pouze pro nejzásadnější informace, u kterých tato duplicita nepředstavuje závažnější problém (odstavec 1) nebo pro informace, které jsou relevantní pro jednotlivé specifické případy stanovené v ZoDluh nebo různé druhy dluhopisů (odstavec 3). V ostatních případech se navrhuje povinnost odkazovat v emisních podmínkách na informace uvedené v prospektu odstranit s tím, že by tyto informace měly být uvedeny v emisních podmínkách pouze v případě, že zároveň emitent nevyhotoví a neuveřejní prospekt (odstavce 2 a 4). Rozsah a formu informací uvedených v prospektu upravují nařízení EU.

K bodu 3 (nový § 9a):

K odst. 1: Je-li dluhopis veřejně nabízen, není-li nejpozději k datu emise uveřejněn prospekt a jedná-li se o tzv. podlimitní emisi dluhopisů musí emisní podmínky obsahovat také další náležitosti. Ustanovení § 9a ZoDluh je navrhováno také s ohledem na tzv. Scorecard korporátních dluhopisů, jehož cílem je poskytnout drobným investorům, kteří nemají s podobnou formou investování zkušenosti, nebo postrádají pokročilejší finanční gramotnost, jednoduchý a rychlý nástroj pro počáteční posouzení dluhopisů. Z tohoto nelegislativního nástroje, který vytvořilo MF ČR, následně zákonodárce formuloval zákonná ustanovení, která musejí být součástí emisních podmínek, aby si investor mohl udělat přehled o celkové situaci a bonitě emitenta, o historii jeho emisí, o důvodu proč emituje atp. Doplnění emisních podmínek v odstavci 2 v tomto smyslu má za cíl zvýšit ochranu investorů do dluhopisů. Tyto povinnosti rozšířených emisních podmínek musí emitent respektovat vždy, když nevyhotovuje prospekt a jedná se o tzv. podlimitní emisi, tedy emisi do 1 mil. euro.

K odst. 2 písm. b): Dluhopisy v současné době emitují i nedávno vzniklé společnosti, u kterých je riziko toho, že nebudou schopné dostát svým závazkům přeci jenom vyšší než u společností fungujících již delší dobu. Problémem je také rozdíl mezi datem zahájení činnosti emitenta a datem jeho vzniku, jelikož si emitent může zakoupit tzv. „*ready-made*“ společnost, která nevykonávala činnost, ale byla založena např. před pěti lety. Další věcí jsou účelově založené společnosti financující společnosti v rámci holdingu, které také nemají dlouhou historii. Uvedení roku a měsíce zahájení činnosti napomůže investorům lépe vyhodnotit riziko spojené s krátkodobě působícími společnostmi a v případě účelově založených společností, společně s dalšími body tohoto návrhu, indikuje nutnost prověření ručitelského prohlášení, finanční záruky a konsolidovaných výsledků skupiny.

K odst. 2 písm. c): Hlavní předmět činnosti emitenta umožňuje investorovi získat lepší představu o odvětví, ve kterém emitent podniká. Na základě takové informace investor vyhodnocuje potenciál odvětví, postavení společnosti na trhu, saturaci trhu a další informace. To, v kontextu s dalšími informacemi, zajišťuje ucelenější pohled na emisi.

K odst. 2 písm. d): Výše minimální investice má za hlavní cíl informovat investora o tom, jakou minimální částku musí na nákup dluhopisu vynaložit. Investora to může zajímat především z hlediska diverzifikace, kdy při omezeném investičním rozpočtu distribuuje své prostředky mezi několik investic. Hlavním důvodem je tedy zvýšení informovanosti, která přispívá k celkovému vyhodnocení emise.

K odst. 2 písm. e): Hlavním důvodem zahrnutí tohoto ustanovení (celkový objem emise) je opět zvýšení informovanosti, která příspívá k celkovému vyhodnocení emise a to primárně z hlediska budoucích finančně-analytických projekcí.

K odst. 2 písm. f): Účel emise, spolu s obchodním plánem informují o tom, proč společnost vydává dluhopisy, resp. odpovídá na otázku, proč si společnost půjčuje. Také na základě toho je možné v celkovém kontextu emise lépe posoudit pravděpodobnost návratnosti prostředků investora. Účel emise by měl být jednou z prvních informací, kterou investor prověřuje, jelikož by měl investovat do oborů, kterým rozumí nebo si k nim dokáže opatřit dostatek informací.

K odst. 2 písm. g): Plánovaný poměr dluhu k vlastnímu kapitálu (aktivní dluhová politika) je pro investora velmi důležitým faktorem. Investor většinou půjčuje peníze společnosti v době, kdy to pro něj dává smysl, ale pokud se společnost v dalším období ještě dvakrát tolik zadluží a investor by to věděl v předstihu, pak by do takové společnosti pravděpodobně neinvestoval.

K odst. 2 písm. h): V prospektu se investor seznámí s důležitými a dodatečnými informacemi. V případě, že prospekt nebyl schválen ČNB nebo orgánem dohledu jiného členského státu EU, měla by tato informace být rovněž investorovi sdělena.

K odst. 2 písm. i): Ustanovení § 21a zákona o účetnictví upravuje povinné uveřejňování účetní závěrky pro účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku, nebo pro ty, u kterých to stanoví zvláštní předpis. V praxi se však stává, že ne všichni emitenti své účetní závěrky uveřejňují anebo je neuveřejňují v řádném termínu. Navrhuje se proto, aby emisní podmínky obsahovaly i tyto informace o výročních zpávách a účetních závěrkách emitenta. Je nezbytné uveřejnit účetní závěrku, popřípadě výroční zprávu, za poslední 2 účetní období, a jelikož tato dvě účetní období povětšinou obsahují i odkaz na období předchozí, je tedy možné zohlednit situaci zpětně za poslední 3 roky. Auditované účetní závěrky pak určují správnost a zvyšují důvěryhodnost dat, přičemž pokud je výrok auditora s výhradami, tak je zpochybněn předpoklad trvalého pokračování společnosti. Výkaz *cash flow* poskytuje informace o příjmech a výdajích společnosti, a tedy o skutečném pohybu peněžních

prostředků – jeho existence je velmi důležitým doplňkem rozvahy a výkazu zisku a ztráty, jelikož na základě tohoto výkazu lze lépe určit např. platební schopnost emitenta. Všechny informace zahrnuté v tomto ustanovení tak cílí na nezbytné zvýšení transparentnosti a vyšší schopnost vyhodnocení rizik ze strany investora skrze finanční analýzu.

K odst. 2 písm. j): Je doplňováno velmi důležité ustanovení zejména s ohledem na holdingové struktury a účelově založené společnosti financující společnosti v rámci holdingu. V případě, že jsou dluhopisy vydávány dceřinými společnostmi, je důležité emisi posuzovat z hlediska holdingové struktury pomocí konsolidovaných výkazů a ručení. V případě ručitelského prohlášení či finanční záruky ze strany mateřské společnosti tedy investor prověřuje rovněž tohoto ručitele. Proto je důležité takové skutečnosti a účetní závěrky připojit. Všechny informace zahrnuté v tomto ustanovení tak cílí na nezbytné zvýšení transparentnosti a vyšší schopnost vyhodnocení rizik ze strany investora skrze finanční a strategickou analýzu.

K odst. 2 písm. k): Distributoři a aranžéři emise jsou také indikátory, dle kterých lze posuzovat kvalitu a rizikovost emise. V případě, že se jedná o zavedené velké, známé, renomované instituce pod dohledem ČNB, nebude se automaticky jednat o nerizikovou investici, ale rozhodně se bude jednat o investici s pravděpodobně nižším rizikem než v případě distributora (osoby, instituce), který není ČNB dohlížen. Název, sídlo a identifikační číslo těchto osob pomáhá investorovi se zorientovat a rozlišit osoby, které emise nabízejí.

K odst. 2 písm. l): Zajištění je považováno za důležitý faktor při koupi dluhopisu, zejména pokud je emitent již zadlužen. Význam zajištění roste s pravděpodobností, se kterou dochází k problémům se splácením. V případě koupě dluhopisu od emitenta s vyšší mírou úvěrů nebo horšími finančními výsledky/ukazateli je zajištění naprosto zásadní. Informace o tom, čím je splacení dlužné částky zajištěno nebo nezajištěno, velmi pomáhá při výběru a investici do dluhopisu a případně snižuje ztráty v případě nesplacení.

K odst. 2 písm. m): Management společnosti a informace o jeho jednotlivých členech poukazují na transparentnost, kvalitu, schopnosti a zkušenosti společnosti. V praxi se navíc také může stát, že členové managementu dovedou k bankrotu jednu společnost a následně si založí nebo začnou pracovat pro jinou, což může, ale nemusí indikovat riziko. Uveřejnění informací o jednotlivých členech managementu pomáhá investorům v celkovém vyhodnocování emise.

K odst. 2 písm. n): Zakotvení tohoto ustanovení je důležité zejména s ohledem na holdingové struktury a účelově založené společnosti financující společnosti a dceřiné společnosti v rámci holdingu. V případě, že jsou dluhopisy vydávány dceřinými společnostmi, je důležité emisi posuzovat z hlediska holdingové struktury pomocí konsolidovaných výkazů, ručení a celkové vlastnické struktury. To, mimo jiné, pomáhá investorovi zjistit například, zda vlastníkem je nebo není např. podvodná osoba, informace o společnostech v rámci holdingu, související rizika apod.

K odst. 3: S ohledem na transparentnost a zvýšení ochrany investorů se navrhuje, aby emitent nebo jiná osoba nabízející dluhopis byl povinen uveřejňovat emisní podmínky na svých internetových stránkách.

K bodům 4 a 5 [§ 10 odst. 2 písm. b) a nové písmeno c)]:

Navrhuje se, aby v případech, kdy se jedná pouze o změny administrativního či technického charakteru, nebo jedná-li se o změnu, která se vlastníků dluhopisů nedotkne negativně, nebyl emitent povinen svolávat schůzi vlastníků dluhopisů. Tato změna má napomoci větší pružnosti, přičemž ochrana investorů tím nebude dotčena.

K bodu 6 [§ 11 odst. 3 písm. a)]:

Jedná se o legislativně-technickou změnu odkazů.

K bodu 7 (§ 21a odst. 2):

Jedná se o legislativně-technickou změnu navracející omylem vypuštěnou legislativní zkratku.

K bodům 8 a 9 (§ 23 odst. 5):

Ustanovení je liberalizováno ve prospěch emitenta. Právní úprava práva vlastníka dluhopisu, který se změnou přijatou na schůzi vlastníků nesouhlasil a s ohledem na to mohl požádat o předčasné splacení jmenovité hodnoty dluhopisu je navrhována jako dispozitivní. S ohledem na zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* se jeví jako spravedlivé, aby právo na předčasné splacení neměla osoba, která se schůze vlastníků ani nezúčastnila.

K bodu 10 (§ 23 nový odstavec 6):

Je třeba vyloučit dluhopisy typu MREL (minimální požadavky na kapitál a způsobilé závazky) s ohledem na právo na předčasné splacení.

K bodům 11 až 14 (§ 25 odst. 7 a § 26 odst. 1, 2 a 3):

Jedná se převážně změny legislativně-technického charakteru. Rovněž je navrhováno v § 26 odst. 1 ZoDluh zjednodušit a urychlit proces při vydávání státních dluhopisů. Nově se navrhuje emisní podmínky uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup a nikoliv nadále ve Sbírce zákonů.

K bodu 15 (§ 26 odst. 4):

Stávající právní úprava svěřuje prodej státních dluhopisů vydávaných podle českého práva výlučně České národní bance. Česká národní banka však zajišťuje prodej státních dluhopisů prostřednictvím organizování aukcí, přičemž výhradně tento způsob prodeje naráží v praxi na své limity. To se projevuje zejména v situaci, kdy je nezbytné zajistit emisemi státních dluhopisů vydávanými podle českého práva jednorázově řádově vyšší objemy peněžních prostředků v řádu desítek miliard Kč za účelem předfinancování rozpočtových potřeb vlády nebo v situaci zvýšené tržní volatility a nejistoty nejbližšího vývoje. Protože není nijak věcně odůvodněno proč omezovat způsob, jakým se prodávají státní dluhopisy podle českého práva, je navrhováno, aby byl rozšířen okruh subjektů, které by mohly státní dluhopisy prodávat. Ani u jiných typů dluhopisů se neomezuje, jak mají být prodávány na primárním trhu.

Další změna souvisí s novelou § 35 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, kde byla obdobná formulace vypuštěna.

K bodu 16 (§ 34):

Ustanovení precizuje definici podřízeného dluhopisu a stanovuje pravidla pro uspokojování pohledávek z podřízených dluhopisů.

K bodům 17 až 19 (nadpis části čtvrté, nový § 40a a změna § 41):

Ustanovení se doplňuje s ohledem na správní trestání ve vztahu k novému § 9a ZoDluh.

K části sedmé, čl. VIII

Změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu

K bodu 1 (§ 15k nové odstavce 4 až 6):

K § 15k odst. 4: Zatímco v § 15k odst. 3 ZPKT nalezneme taxativní výčet jednoduchých investičních nástrojů, tento odstavec specifikuje podmínky, za nichž může obchodník s cennými papíry poskytovat investiční služby i ve vztahu k investičním nástrojům, které nejsou jednoduchým investičním nástrojem. Inspirace pro uvedené ustanovení vychází z britské úpravy klasifikace investorů do tří kategorií, a sice *Restricted Investor, Certified Sophisticated investor* a *High Net Worth Individual*. Do první uvedené kategorie tzv. *Restricted Investor* (v českém pojetí „drobný“ nebo „retailový“ investor) spadá ten, kdo nespadá pod zbylé dvě kategorie. Takový investor musí ve Velké Británii podepsat prohlášení, že nebude do rizikovějších nástrojů investovat více než 10 % hodnoty svého čistého finančního jmění (do něj se nezapočítává jeho bydliště a tam se nacházející majetek a příjmy z pojištění a penze). Obdobně se navrhuje i v ČR to, aby zákazník podepsal prohlášení, že nebude do investičních nástrojů, které nespadají pod výčet uvedený v § 15 odst. 3 ZPKT (zpravidla akcie a dluhopisy začínajících nebo drobných firem), investovat více než 10 % svého majetku tvořeného peněžními prostředky a investičními nástroji. Podpisem prohlášení by si zákazník měl být vědom větší složitosti a většího rizika těchto investičních nástrojů. Aby investor v rámci tohoto limitu měl alespoň elementární diversifikaci, musí rovněž prohlásit, že do této kategorie investičních nástrojů vydaných jedním emitentem nebude investovat více než 5 % hodnoty svého finančního majetku.

K § 15k odst. 5 a 6: Vytváří se institut „majetného investora“, který představuje novou kategorii tzv. poloprofesionálního investora. Stejně jako v případě předchozího odstavce se i zde vychází z britské úpravy, v tomto případě však primárně z kategorie *High Net Worth Individual*, spočívající v dosažení určité výše příjmu, respektive aktiv na straně jednotlivce. V tomto případě se však jedná o kvazi-kategorii, která slouží čistě pro účely negativního vymezení okruhu subjektů, které nepodléhají povinnosti podepsat prohlášení procentuálního limitu, zmíněného v odst. 4. Dle navrhovaného ustanovení se za „majetného investora“ může prohlásit jen ten, kdo potvrdí, že hodnota jeho finančního majetku (tj. majetku tvořeného peněžními prostředky a investičními nástroji) odpovídá částce alespoň 2,5 mil. Kč nebo jeho hrubý příjem a zisk před zdaněním v minulém kalendářním roce odpovídá částce alespoň 1,25 mil. Kč. Za pravdivost tohoto prohlášení odpovídá sám investor, obchodník s cennými papíry nemá povinnost tyto skutečnosti nijak prověřovat. Institut „majetného investora“ se zavádí za účelem rozšíření možností pro vyjmutí investora z komplexní ochrany drobných investorů, kdy v § 15k odst. 5 ZPKT jsou stanovena odlišná kritéria (hodnota majetku a hrubý příjem a zisk), než u kategorií kvalifikovaných investorů a profesionálních zákazníků na žádost, např. minimální výše vkladu investora alespoň 1 mil. Kč nebo požadavek na 10 obchodů za čtvrtletí či práce ve finančním sektoru. Využití tohoto institutu nemá vliv na povinnosti obchodníka s cennými papíry získat od zákazníka nezbytné informace o jeho odborných znalostech, zkušenostech a dalších skutečnostech dle § 15h a 15i ZPKT (tj. vyplnit a vyhodnotit investiční dotazník).

K bodu 2 (§ 29 odst. 3):

Rozšiřuje se portfolio produktů, ve vztahu k němuž může investiční zprostředkovatel poskytovat hlavní investiční služby uvedené v § 4 odst. 2 písm. a) nebo e) ZPKT s ohledem na zavedení nové regulace v § 15k ZPKT.

K bodu 3 (§ 29 odst. 4):

Znovu se umožňuje investičním zprostředkovatelům předávat pokyny do zahraničí, kdy důvod pro zavedení této regulace již odpadl.

K bodu 4 (§ 54 odst. 2):

Navrhuje se nově neomezená věcná a místní příslušnost stálého rozhodčího soudu organizátora regulovaného trhu k rozhodování majetkových sporů mezi fyzickými i právnickými osobami. Za stávajícího právního stavu, kdy z rozhodování v rozhodčím řízení byly vyloučeny například spotřebitelské spory, se jeví vhodným, aby mezi institucemi provozujícími stálé rozhodčí soudy byla nastolena konkurence. Tedy taková konkurence, u které lze předpokládat, že povede ke zvyšování kvality a integrity rozhodčího řízení. Provozovatelé regulovaných veřejných trhů jsou důvěryhodnými osobami, a proto lze důvodně předpokládat, že se s ohledem na provozování stálého rozhodčího soudu zasadí o kvalitu a integritu jeho rozhodovací činnosti bez ohledu na to, zda předmětem rozhodovaných sporů jsou cenné papíry či komodity, s nimiž se na příslušném regulovaném trhu obchoduje či zda spor vznikl z jiných obchodů.

Rozšíření, resp. sjednocení možnosti řešení sporů dle jednotných pravidel formou institucionalizovaného rozhodčího řízení, které je regulováno způsobem poskytujícím dostatečné záruky transparentního projednání sporů, přispěje k znovuobnovení kredibility rozhodčího řízení jako mimosoudního způsobu řešení sporů v ČR.

Stávající omezení zákonné pravomoci těchto stálých rozhodčích soudů limituje počet případů, které jsou těmto soudům svěřovány, a znesnadňuje tak ekonomiku jejich provozu. Navrhovaná právní úprava by činnost těchto stálých rozhodčích soudů postavila na racionálnější obchodní základ. Současně lze rozumně předpokládat, že z navrhované změny právní úpravy budou mít prospěch tuzemští podnikatelé, kteří hledají sudiště, jemuž by mohli svěřit rozhodování svých obchodních sporů bez obav z nedostatku integrity řízení či kvality rozhodování. V neposlední řadě by mohly mít z navrhované změny prospěch též tuzemské civilní soudy, jimž by mohl poklesnout nápad větších obchodních sporů, a tedy koneckonců i strany, které před tuzemskými civilními soudy vedou jiná řízení, neboť uvolněné soudní kapacity by byly k dispozici pro rychlejší rozhodování ostatních soudních agend.

K bodům 5 a 6 (§ 163 odst. 4 a 7):

Vložením nové části třinácté do ZPKT se osobám tam uvedeným, tj. správcům účtu dlouhodobých investic, ukládá řada povinností, z nichž některé je vhodné vymáhat veřejnoprávními sankcemi, protože soukromoprávní sankce by byly zjevně nedostatečné. Proto se k vybraným povinnostem upravují navazující přestupky. Sankcí za porušení povinností výše uvedených osob je pokuta v národní výši do 5 mil. Kč.

K bodu 7 (§ 193 odst. 3 a zrušení poznámky pod čarou č. 27):

Jedná se o legislativně-technickou úpravu, kdy odkazy v poznámce pod čarou jsou již zjevně zastaralé a navíc jde jen o příklady. Vhodnější je ponechat úpravu bez těchto odkazů.

K bodu 8 (nová část třináctá, § 193a až 193c):

K části třinácté: Vkládá se nová úprava tzv. účtu dlouhodobých investic, což je finanční produkt zaměřený na vytváření úspor na stáří. Jedná se o alternativu k již existujícím a státem podporovaným finančním produktům na finančním trhu (účastnické/transformované fondy a životní pojištění) zaměřeným na kumulaci majetku pro účely zabezpečení v postproduktivním věku. Jedním z motivů je zpráva Světové banky o kapitálovém trhu v ČR, která doporučuje rozvoj kapitálového trhu v ČR a podle které by klíčovým krokem k podněcování zájmu

investorů o kapitálový trh bylo zavedení některé z forem „osobního spořicího účtu“ (*individual savings account*, ISA). Účet typu ISA je široce využíván na rozvinutých trzích a pomáhá vytvářet větší zájem u investora o správu jeho úspor na stáří. Stát by tímto novým finančním produktem umožnil občanům investovat do dalších finančních produktů, které mohou nabídnout vyšší možné zhodnocení, byť za cenu vyššího rizika znehodnocení investovaných prostředků. Na tomto účtu by bylo možno evidovat např. akcie, dluhopisy, podíly v investičním fondu nebo v zahraničním investičním fondu, bankovní účty (pohledávky na výplatu peněžních prostředků z účtu v české nebo cizí měně) nebo zajišťovací deriváty, sloužící ke krytí úrokového nebo měnového rizika. Pravidlo 60+60 (produkt nelze zrušit ani z něj vybírat před dosažením věku 60 let a zároveň musí být produkt sjednán minimálně po dobu 60 měsíců) by bylo zachováno i tehdy, pokud by byl majetek v rámci tohoto účtu „transformován“, například pokud by došlo k prodeji akcií a za ně by byly nakoupeny dluhopisy, případně by získané peníze byly uloženy na bankovním účtu. Obdobně bude možné měnit portfolio investičních fondů a případně nakládat s penězi získanými ze splacení dluhopisů. Pokud by došlo k porušení pravidla 60+60, vznikla by povinnost takto vybrané prostředky zdanit jako příjem (na účet byly vloženy nezdaněné).

Ve vztahu k ÚDI jde o nový produkt zejména z hlediska daňové podpory, jinak se jedná o jakousi nadstavbu pro stávající produkty – na tomto účtu budou evidovány stávající produkty a uplatní se na ně stejná pravidla. V tomto ohledu se nic nemění na tom, že vklady přijímají banky a individuální portfolio management poskytují OCP a některé investiční společnosti. Zavedením ÚDI nejsou narušeny stávající právní povinnosti, jsou pouze doplněny nové povinnosti vztahující se jen k ÚDI. Správce ÚDI může využívat služeb outsourcingu, platí zde stávající pravidla. Odpovědným za vedení ÚDI je správce ÚDI, protože závazek vést ÚDI plyne ze smlouvy o ÚDI. Vztah se zákazníkem má jen správce ÚDI (a odpovídá tak i za poskytovatele outsourcingu). Jinými slovy - zavedením ÚDI není dotčeno vlastní poskytování souvisejících finančních služeb.

Případný spor může být řešen alternativně před finančním arbitrem.

K § 193a: Ustanovení stanoví základní parametry smlouvy o účtu dlouhodobých investic. Správce účtu dlouhodobých investic se touto smlouvou zavazuje zřídit účet dlouhodobých investic pro jeho majitele, vést tento účet, umožnit vložení peněžních prostředků na něj, výběr peněžních prostředků z tohoto účtu nebo převod majetku z tohoto účtu na jiný účet dlouhodobých investic téhož majitele. Zároveň je možné, aby se správce účtu dlouhodobých investic zavázal provádět správu majetku vedeného na tomto účtu v souladu se svým oprávněním.

K § 193b: Vzhledem k tomu, že úprava počítá s daňovým zvýhodněním tohoto finančního produktu, včetně dopadů v případech předčasných výběrů z tohoto účtu, se stanoví povinnost správce tohoto účtu důrazně upozornit majitele účtu dlouhodobých investic na daňové dopady a vyžádat si písemné potvrzení o srozumění s těmito konsekvencemi, a to předtím než dojde k vyvedení majetku z účtu dlouhodobých investic. Porušení této povinnosti je přestupkem. Správci účtu dlouhodobých investic zakazuje vyvést majetek bez právního důvodu – tedy např. aniž by o to majitel takového účtu požádal, nebo na základě exekuce vedené na majetek dlužníka. Za vyvedení se považuje i to, pokud není poskytnuto odpovídající protiplnění (např. prodej cenných papírů za cenu, která neodpovídá jejich skutečné hodnotě).

K § 193c: Ustanovení upravuje, jaké finanční produkty mohou tvořit majetek na účtu dlouhodobých investic. V prvé řadě se jedná o peněžní prostředky, ať již v podobě hotovosti nebo peněžních účtů. Dále jde o jednoduché investiční nástroje, typicky akcie a dluhopisy obchodované na burze. Rovněž se může jednat o cenné papíry vydávané investičními fondy, státní dluhopisy a kryté dluhopisy. Rizikovější nástroje by neměly tvořit více než 10 %

hodnoty portfolia, pokud se nejedná o tzv. majetného investora, který je schopen a ochoten nést případné riziko vyšších ztrát. Z důvodu potřeby zajištění měnového nebo úrokového rizika se dovoluje na účtu evidovat i zajišťovací deriváty. Při prodeji majetku, který je vedený na účtu dlouhodobých investic, zůstávají peněžní prostředky obdržené za prodej na tomto účtu.

K části osmé, čl. IX

Změna zákona o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

K § 172 odst. 2:

Navržená změna má za cíl začlenit do příslušné úpravy rovněž pohledávky z podřízených dluhopisů vydané podle práva cizího státu.

K části deváté, čl. X

Změna zákona o doplňkovém penzijním spoření

K bodu 1 (nové § 18a a 18b):

Pro výkon státního dozoru nad dodržováním povinností penzijních společností v souvislosti s poskytováním a vracením státního příspěvku (§ 15 a § 156 ZDPS), je otázka jednoznačné identifikace jednotlivých fyzických osob zásadní. Klíčovou roli při identifikaci účastníků penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření sehrává rodné číslo. Podle současného stanoviska Ministerstva vnitra, které je pověřeno koordinací výkonu veřejné správy, včetně jejího výkonu elektronickými prostředky, tzv. eGovernmentem, nebude rodné číslo nahrazeno jiným jednoznačným a neměnným identifikátorem fyzické osoby. Vzhledem k tomu je důležité umožnit penzijním společnostem využívat jako soukromoprávní uživatel údajů podle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších údajů, vybrané údaje ze základního registru obyvatel, z informačního systému evidence obyvatel, z informačního systému cizinců, z informačního systému evidence občanských průkazů a z informačního systému evidence cestovních dokladů. Rozsah údajů, které by mohly penzijní společnosti využívat, se navrhuje stanovit shodně s obdobnou právní úpravou, která bude platit pro banky a pojišťovny podle zákona č. 49/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

K bodu 2 (§ 94 nový odstavec 3):

Změna reaguje na zavedení nového typu dynamického účastnického fondu – tzv. alternativního fondu a zabezpečuje účastníkům penzijního spoření, že penzijní společnost vytvoří více druhů fondů, nejen konzervativní a alternativní. Cílem této regulace je zabránit tomu, aby se všechny stávající účastnické fondy přeměnily na alternativní fondy s nižší regulací. Alternativní účastnický fond je z pohledu ZDP fondem penzijní společnosti dle § 17 odst. 1 písm. e) ZDP, a je tedy samostatným poplatníkem. Z pohledu zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, je alternativní účastnický účet podřazen pod pojem „účastnický fond“.

K bodu 3 (nová hlava VI – § 108a až 108c):

Zavádí se právní úprava nové podoby účastnického fondu, který může být orientován na velmi dynamické investice, tzv. alternativní účastnický fond.

K § 108a: Účastnické fondy mají výši poplatků regulovanou zákonem, která je však významným limitem v případných investicích takového fondu do potenciálně výnosných aktiv, např. do *private equity* fondů. Takové investice mohou být pro současné účastnické fondy nedostupné, neboť bývají poplatkově náročné. Navrhuje se umožnit vznik nového typu účastnického fondu, který by nebyl poplatkově natolik regulován.

K § 108b a 108c: Upravují se investiční možnosti alternativního fondu, které jsou širší než v případě běžného účastnického fondu.

K bodům 4, 5, 7, 8 a 13 (§ 115 odst. 4 a 5, § 170, § 188 a § 193 odst. 4):

Změny jsou navrženy s cílem uvést do souladu tato ustanovení s aplikovatelnými účetními standardy. S ohledem na zavedení povinnosti vykazování finančních nástrojů, jejich oceňování a uvádění informací o nich v příloze v účetní závěrce podle Mezinárodních účetních standardů (IFRS) jsou některá ustanovení zákona a jeho provádějících právních předpisů nadbytečná, či dokonce mohou působit jako rozporná. Proto se navrhuje vypustit úpravu o oceňování reálnou hodnotou a zmocnění k vydání prováděcího předpisu v § 115 odst. 4 a 5 ZDPS a odstranit zmínku o oceňování podle zákona o penzijním připojištění (§ 188 odst. 3 ZDPS) a výjimku pro oceňování státních dluhopisů členských států OECD (§ 193 odst. 4 ZDPS).

K bodu 6 (§ 136 odst. 4):

Právní úprava navazuje na nový typ alternativního účastnického fondu a stanoví, že penzijní společnost nemůže vyhovět žádosti účastníka o uzavření smlouvy o doplňkovém penzijním spoření se strategií spoření zahrnující alternativní účastnický fond, pokud účastník odmítne informace uvedené v § 136 odst. 1 ZDPS poskytnout nebo podá informace zjevně neúplné, nepřesné nebo nepravdivé.

K bodům 9 až 11 (§ 190 odst. 1 a § 191 odst. 3):

Ruší se omezení, podle kterého nebylo možné být současně účastníkem doplňkového penzijního spoření a účastníkem transformovaného fondu. Nově by toto mělo být možné, avšak takový účastník ztrácí nárok na státní příspěvek k příspěvkům placeným na penzijní připojištění (tj. ve vztahu k transformovanému fondu). Ruší se omezující ustanovení, která umožňovalo převést prostředky účastníka z transformovaného fondu do účastnických fondů na základě uzavření smlouvy o doplňkovém penzijním spoření pouze s takovou penzijní společností, která takový transformovaný fond obhospodařovala. Další doprovodné opatření řeší nezapočítávání té samé spořící doby dvakrát. Je možný převod majetku z transformovaného fondu do účastnického, opačný převod se nepřipouští. Umožňuje se přechod z transformovaného fondu do účastnického fondu jiné penzijní společnosti. Snahou těchto změn je podpořit mobilitu účastníků z transformovaných fondů do účastnických fondů.

K bodu 12 (§ 192 odst. 3):

Jedná se o zpřesnění ustanovení o výpočtu úplaty penzijní společnosti ze zisku transformovaného fondu tak, aby bylo zřejmé, že se týká obecně jakéhokoli zisku nebo ztráty transformovaného fondu, ať již je to za běžné účetní období nebo předchozí účetní období, a jak se při výpočtu úplaty postupuje.

K části desáté, čl. XI

Změna zákona o investičních společnostech a investičních fondech

K bodům 1 a 2 [§ 11 odst. 1 písm. a) a b)]:

Novela staví najisto, že investiční společnost může vykonávat na základě pověření jednotlivé činnosti, v nichž spočívá obhospodařování či administrace investičního fondu, a to i pro investiční fond, který je obhospodařován jinou osobou či jehož administraci provádí jiná osoba v návaznosti na povolení obhospodařovat či vykonávat administraci investičních fondů [tedy § 11 odst. 1 písm. a) a b) ZISIF] bez nutnosti mít povolení k poskytování investičních služeb podle § 11 odst. 1 písm. c) až f) ZISIF. Stejný přístup se rovněž uplatní vůči vznikajícím investičním fondům (např. příprava licenční dokumentace), neboť obecné znění navrženého ustanovení zahrnuje veškeré dílčí činnosti, které by zahrnovalo obhospodařování nebo administrace pro „vlastní“ investiční fond. Pověřená osoba se však nepovažuje za obhospodařovatele nebo administrátora dotčeného investičního fondu. Tento přístup odpovídá výkladu evropské legislativy a rovněž některých jiných členských států EU (např. Lucembursko) a zvýší se díky němu konkurenceschopnost tuzemských subjektů. Zároveň se staví najisto, že „vykonáváním dílčích činností, v nichž spočívá obhospodařování nebo administrace“ se rozumí pouze výkon těchto činností vůči investičnímu fondu, nikoliv vykonáváním těchto činností pro jiné subjekty (např. pojišťovny). V těchto případech již prováděné činnosti musí být vykonávány jako činnosti podle § 11 odst. 1 písm. c) až f) ZISIF (tedy jako investiční služby). Nejedná se o věcnou změnu, pouze o upřesnění stávající úpravy, jejíž jednoznačný výklad působil obtíže.

K bodu 3 (§ 11 odst. 4):

Změna souvisí s doplněním nového odstavce 7 v § 11 ZISIF.

K bodům 4 a 5 [§ 11 odst. 5]:

Změny souvisí se změnami v § 11 odst. 1 ZISIF.

K bodu 6 (§ 11 nový odstavec 7):

Novela nově umožňuje, aby investiční společnost, která není oprávněná přesáhnout rozhodný limit, byla jako podnikatel svěřenským správcem svěřenského fondu, který není investičním fondem. V odstavci 4 se upřesňuje související odkaz.

K bodu 7 (§ 15 nové odstavce 2 až 5):

Novela stanoví poplatek za zápis a roční obnovovací poplatek pro osoby podle § 15 ZISIF, protože s jejich evidencí jsou přirozeně spjaté náklady. Stanoví se související pravidla včetně výmazu. Nově se umožňuje, aby osoby podle § 15 ZISIF mohly na základě příslušného živnostenského oprávnění být svěřenským správcem svěřenského fondu, který není investičním fondem. Tato změna souvisí se změnou v § 11 odst. 7 ZISIF, kdy podle práva EU se i osoby podle § 15 ZISIF považují za tzv. podlimitní správce.

K bodům 8 a 9 [nadpisy § 21 a 48, § 21 odst. 1, § 48 odst. 1 a § 517 odst. 1]:

Novela terminologicky sjednocuje pojem „personální vybavení“ se ZPKT a zákonem o bankách na „personální zdroje“.

K bodům 10 až 15 [§ 38 odst. 1 nová písmena s) a t) a zrušení odstavce 2, § 39 odst. 2 a zrušení odstavců 3 až 5]:

Novela ruší zvláštní režim činností podle § 38 odst. 2 ZISIF v návaznosti na § 38 odst. 1 písm. s) ZISIF. Administrátor investičního fondu může tedy i nadále pověřit jinou osobu výkonem jednotlivých činností, v nichž spočívá administrace, jedná se však vždy o delegaci a

odpovědnost za jejich provedení tedy zůstává i nadále administrátorovi. Tato úprava vyjasňuje a usnadňuje režim administrace pro dotčené subjekty v sektoru kolektivního investování. Ustanovení § 38 odst. 1 písm. s) ZISIF obsahovalo výčet služeb zpravidla zahrnovaných pod pojem administrace, u nichž se český zákon domníval, že vždy naplňují definici investiční služby. V písm. s) se stavělo najisto, že tyto činnosti lze vykonávat jak vlastními silami, tak je lze obstarat, a to v případě, že nejsou splněny podmínky pro jejich výkon (zejména podle § 39 ZISIF), tj. zejména, nemá-li osoba příslušné oprávnění. Hlavním důvodem nové úpravy je skutečnost, že směrnice EU počítají pouze s jedním správcem, který je odpovědný za provádění všech činností uvedených v přílohách daných směrnic. I v případě duality obhospodařovatele a administrátora v návaznosti na národní úpravu v ZISIF by nemělo být přípustné umožnit přesunutí odpovědnosti na další osobu, jako je tomu v případě, kdy v návaznosti na § 38 odst. 1 písm. s) ZISIF administrátor pouze „obstará“ výkon činností podle § 38 odst. 2 ZISIF. Novela rovněž mění § 39 ZISIF tak, aby osoba s povolením k administraci investičního fondu nepotřebovala dodatečné oprávnění k poskytování investičních služeb k provádění těchto činností. Zvláštní oprávnění by tedy bylo potřeba pouze v případě delegace těchto činností administrátorem na jinou osobu, která by příslušným oprávněním již musela disponovat (což může být oprávnění investiční společnosti k poskytování investičních služeb nebo oprávnění podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu). Dále se úpravám v § 38 a 39 ZISIF přizpůsobuje i úprava v § 482, 483, 485 a 487 ZISIF.

K bodům 16 a 17 (§ 68):

Majetek v rámci investičních fondů je rozdělen na tzv. zakladatelskou (provozní) část a tzv. investiční část. Nová úprava se snaží omezit, až na standardní fondy, činnost depozitáře pouze na investiční část majetku jednotlivých fondů (podfondů).

K bodu 18 [§ 71 odst. 1 písm. b)]:

Požadavek ZISIF na úschovu i ostatního majetku mimo finančních nástrojů velmi komplikuje, a v některých případech přímo znemožňuje, fungování fondům s alternativními investičními strategiemi, které investují např. do fyzických komodit, uměleckých děl, veteránů, vín apod. Bankovní i nebankovní depozitáři nedisponují adekvátními prostory (z pohledu rozměrů prostoru, či kvalitativních požadavků na něj) k úschově výše uvedených typů aktiv a vzhledem ke striktním charakteristikám, které musí splňovat třetí strana v případě outsourcingu činnosti depozitáře dle § 77 a 78 ZISIF, není ani možné pověřit třetí stranu, která by adekvátními prostory disponovala (např. galerie pro umělecká díla, nebo celní sklady u investičních vín).

K bodům 19 a 20 (§ 83 odst. 1 a 2):

Provádí se obdobná změna jako v § 68 ZISIF. Zároveň se výslovně odstraňuje povinnost mít depozitáře u tzv. fondů EuVECA a EuSEF. Tato povinnost jde nad rámec evropského práva pro tzv. fondy EuVECA a EuSEF a měla by být dovoditelná výkladem již ze stávající právní úpravy, nejedná se tedy o věcnou změnu.

K bodu 21 (zrušení § 112):

Povinnost rovného zacházení s investory ze strany obhospodařovatele a administrátora vyplývá z obecné povinnosti obhospodařovatele a administrátora investičního fondu jednat spravedlivě a v nejlepším zájmu investorů (§ 22 ZISIF). Zrušuje se tedy výslovné zakotvení této povinnosti s ohledem na podílové fondy, neboť je duplicitní k uvedeným obecným pravidlům.

K bodu 22 (§ 169 odst. 1):

Ruší se ustanovení, že statut podfondu může být začleněn do statutu investičního fondu, nesnižuje-li to srozumitelnost statutu pro investory. Stanoví se pravidlo, že investiční fond, který vytváří podfondy, musí mít statut jen ve vztahu k těmto podfondům. Novela si klade za cíl zpřehlednit a zjednodušit statut investičních fondů vytvářejících podfondy.

K bodům 23 a 24 (§ 170 odst. 2 a § 170 nové odstavce 4 až 6):

Navrhuje se, aby investiční fond, který je komanditní společností na investiční listy, mohl vytvářet podfondy. Stávající právní úprava dovoluje vytvářet podfondy pouze akciovým společnostem s proměnným základním kapitálem (SICAV), ale neexistuje důvod, který by bránil rozšíření této možnosti rovněž na komanditní společnosti na investiční listy. Dále se pro tuto společnost zavádí nová zkratka „SICAR“ (ve francouzském jazyce: *Société d'Investissement en Capital à Risque*), protože tato zkratka je celosvětově známá a srozumitelná, čímž napomůže k větší atraktivitě této společnosti. Novela zavádí nové pravidlo, že společenská smlouva nebo rozhodnutí všech společníků mohou určit jiné dělení zisku a ztráty než připouští § 126 odst. 1 věta první zákona o obchodních korporacích.

K bodu 25 (nový Díl 7 – § 186a):

Novela vytváří nové označení pro obchodní firmu investičního fondu, který je akciovou společností – „investiční fond s fixním základním kapitálem". Toto označení může být nahrazeno zkratkou „SICAF" (ve francouzském jazyce: *Société d'Investissement à Capital Fixe*), protože tato zkratka je celosvětově známá a srozumitelná, čímž napomůže k větší atraktivitě této společnosti. Administrátor uzavřeného investičního fondu vydává cenné papíry, se kterými není spojeno právo zpětného odkupu jejich výstavcem a po získání kapitálu od investorů, dochází k jeho uzavření. Účelem je umožnit i běžné akciové společnosti s fixním základním kapitálem vytvářet podfondy obdobně jako u akciové společnosti s proměnným základním kapitálem, díky čemuž se zároveň srovná nevýhoda tuzemského kapitálového trhu oproti zahraničním trhům, kde „normální“ akciové společnosti mohou vytvářet podfondy.

K bodům 26 až 29 [§ 193 odst. 2 písm. b), c), zrušení písmena d) a nový odstavec 6]:

Lhůta pro stanovení hodnoty podílového listu investičního fondu, který investuje do nemovitostí nebo účastí do nemovitostních společností, se uvádí do souladu s relevantními předpisy EU. Tomu se přizpůsobuje i právo odkupu podílových listů těchto investičních fondů. Zároveň se zkracuje lhůta z 3 let na 2 roky, která běží od vzniku fondu, kdy se nemusí podílové listy těchto fondů odkupovat.

K bodu 30 (nový § 193a):

Stanoví se povinnost i jiných fondů než podílových fondů a SICAV vydávat účasti za hodnotu fondového kapitálu (NAV). Účelem této úpravy je zabránit zkreslení majetku stávajících investorů v případě vydání účastí za jinou cenu.

K bodu 31 (§ 196 zrušení odstavce 2 a označení odstavce 1):

Uvádí se do souladu předpisy v oblasti kolektivního investování s aplikovatelnými účetními standardy. Především se zabraňuje možné kolize znění ZISIF s § 4a vyhlášky č. 501/2002 Sb.

K bodu 32 (§ 295a):

Změna souvisí se změnou v § 325a ZISIF.

K bodům 33 a 34 (§ 315 odst. 1, § 316 odst. 2, § 318 odst. 1 a 2, § 319 odst. 1 a 2, § 320 odst. 1 a 2, § 322 odst. 3 a 4, § 324 odst. 1 a 2 a § 325 odst. 1, 2 a 4):

Slučují se seznamy zahraničních investičních fondů v § 597 ZISIF. Stávající režim je specifickou národní úpravou, která není zahraničními subjekty využívaná a způsobuje nepřehlednost seznamů vedených ČNB.

K bodu 35 (§ 325a):

Z důvodu nadměrné regulace přinášející neúměrné náklady se ruší povinný zápis do seznamu ČNB fondů, jejichž domovským státem není členský stát EU, které jsou obhospodařované obhospodařovatelem neoprávněným přesáhnout rozhodný limit, a které jsou veřejně nabízené v ČR. § 325a ZISIF mluví výslovně o podmínkách veřejného nabízení, lze tedy a contrario dovodit, že nabízení, které nebude dosahovat kvality veřejného nabízení (*private placement*), lze provádět i bez splnění podmínky uvedené v tomto ustanovení. Ustanovení je ovšem třeba vykládat ve spojení s § 296 a § 297 odst. 2 ZISIF, které stanoví omezení ve vztahu k této kategorii fondů – investorem se může stát pouze tzv. kvalifikovaný investor.

K bodům 36 a 38 (§ 376 nový odstavec 3 a § 467 nový odstavec 6):

Vyjasňují se některé procesní aspekty likvidace podílového fondu. Jedná se mj. o zpřístupnění informace o probíhající likvidaci v seznamech ČNB podle § 597 písm. b) ZISIF za účelem zajištění transparentnosti. Administrátor místo obhospodařovatele či likvidátora podílového fondu podá bez zbytečného odkladu, po rozdělení likvidačního zůstatku podílového fondu, žádost o výmaz podílového fondu ze seznamu podílových fondů. Související změny jsou provedeny i v § 506a ZISIF.

K bodu 37 (§ 434):

Změna s ohledem na sladění lhůt dle zákona o účetnictví.

K bodu 39 [§ 482 zrušení písmene h)]:

Změna souvisí se změnami v § 38 a 39 ZISIF.

K bodu 40 (§ 483 odst. 1):

Sjednocují se lhůty pro některá licenční řízení podle ZISIF, neboť se jedná o obdobně administrativně náročná správní řízení, ve kterých se posuzují víceméně obdobné předpoklady pro výkon činnosti (vedoucí osoby, kvalifikované účasti, řídicí a kontrolní systém atd.). Související změna je provedena i v § 510 odst. 3 ZISIF.

K bodu 41 až 43 [§ 485 odst. 1 písm. c) body 5 a 6, zrušení písmene d) a § 487]:

Změny souvisí se změnami v § 38 a 39 ZISIF. Novela zjednodušuje nadměrnou regulaci. Zákon nestanoví rozdílné podmínky pro výkon administrace s ohledem na povolení obhospodařovatele předmětného investičního fondu (zda je oprávněný přesáhnout rozhodný limit či nikoliv). Zároveň ani nestanoví rozdílné požadavky z hlediska doložení předpokladů pro výkon činnosti administrace a není tedy ani důvod rozlišovat v tomto ohledu v rámci licenčního řízení. Ruší se zvláštní režim činností podle § 38 odst. 2 ZISIF, proto musí být odstraněno znění písmena b) v § 487 ZISIF.

K bodům 44 a 45 [§ 506a odst. 1 nové písmeno a) a odst. 2 písm. b)]:

Změny souvisí se změnami v § 376 a 467 ZISIF. V § 506a odst. 1 písm. a) ZISIF se nově stanoví, že ČNB také rozhodne o výmazu ze seznamu ČNB v případě investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu, jestliže o to požádal administrátor nebo likvidátor, jde-li o investiční fond s právní osobností. Obhospodařovatel mohl podat tuto žádost i podle předchozí právní úpravy. Zároveň se zrušují v § 506a odst. 2 písm. b) ZISIF slova „zániku

podílového fondu nebo“, neboť toto ustanovení nedává smysl v souvislosti s § 108 ZISIF, podle kterého zaniká podílový fond právě dnem výmazu ze seznamu ČNB. Dále je v průběhu likvidace rovněž vhodné tento údaj zapsat do seznamu ČNB a tím ho zpřístupnit všem osobám, které ze seznamu ČNB vycházejí.

K bodu 46 (§ 506b nový odstavec 3):

Novela zjednodušuje řízení o výmazu ze seznamů podle § 596 nebo § 597 ZISIF. Všechny situace uvedené v § 506b odstavci 2 ZISIF jsou obdobné, tedy neprobíhá přezkum, ani není důvodné ponechat možnost odvolání. V případě nutnosti přezkumu je stále k dispozici přezkum mimo odvolací řízení nebo obnova řízení, případně soudní ochrana.

K bodu 47 (§ 510 nový odstavec 3):

Změna souvisí se změnou v § 483 ZISIF.

K bodu 48 (§ 532):

Sjednocuje se přístup ke všem žádostem podávaným ČNB podle ZISIF.

K bodům 49 až 51 [§ 597 písm. d), nová písmena e), f) a g)]:

Zavádí se nové seznamy vedené ČNB rozlišující druhy investičních fondů. Toto rozdělení zjednoduší dohledatelnost informací o sektoru kolektivního investování i informací o jednotlivých investičních fondech na stránkách ČNB.

K bodu 52 [§ 599 odst. 1 písm. h) a § 604 odst. 1 písm. h)]:

Novela terminologicky sjednocuje pojem „personální vybavení“ se ZPKT a zákonem o bankách na „personální zdroje“.

K bodům 53 a 54 [§ 604 odst. 1 písm. m) a odst. 3 nové písmeno e)]:

V souvislosti se změnami v § 376 a 467 ZISIF se zavádí nové přestupky.

K bodům 55 a 56 (§ 611 nové odstavce 5 a 6 a odst. 8):

V souvislosti se změnami v § 467 ZISIF se doplňuje přestupek k povinnosti informovat ČNB o změnách ve skutečnostech, na základě kterých bylo uděleno povolení k činnosti podle ZISIF.

K bodu 57 (§ 625 odst. 2):

Ustanovení se přizpůsobuje úpravám v § 38 ZISIF.

K bodu 58 a 59 (§ 633 odst. 1):

Novelizační bod rozšiřuje pojem „majetek investičního fondu“ v ZISIF tak, aby více odpovídal právu EU. Nově se jím rozumí aktiva v tomto podílovém fondu. Problémem je, že pojem aktiva je širší než majetek podle občanského zákoníku. Tento problém neexistuje pouze s ohledem na evropské právní předpisy, ale např. i zákon o účetnictví, který výslovně na několika místech říká „majetek a jiná aktiva“. Zároveň v praxi investiční fondy počítají NAV podle aktiv a nikoliv majetku, protože to je způsob, který reálně poskytuje skutečnou představu o jejich situaci.

K části jedenácté, čl. XII

Změna zákona o správních poplatcích

K bodům 1 až 7 [položka 65 bod 9 písm. d) a f) a nová písmena t)a u), položka 65 bod 11 nové písmeno l), nová poznámka položky 65 a položka 66 bod 9 písm. q)]:

Reviduje se úprava správních poplatků souvisejících s úkony v sektoru kolektivního investování. Nová úprava zejména odráží reálnou nákladnost a složitost jednotlivých činností v rámci licenčního nebo registračního řízení. Správní poplatek za obnovu zápisu zaplatí právnická osoba podle odstavce 1 § 15 ZISIF nejpozději ve lhůtě 30 dnů před ukončením platnosti zápisu. Tato lhůta je stanovena s ohledem na zkušenosti orgánu dohledu, který by mohl mít v případě lhůty kratší než 30 dnů před ukončením platnosti zápisu potíže s administrací tohoto zápisu. Navržené ustanovení omezuje trvání zápisu na stanovenou dobu a zároveň umožňuje zápis prodloužit zaplacením správního poplatku. Splatnost správního poplatku za prodloužení zápisu je upravena v navazující novele zákona o správních poplatcích v poznámce k položce 65 sazebníku správních poplatků. V ostatním se postup správního orgánu a poplatníka při vybírání a placení správního poplatku řídí obecnou úpravou v zákoně o správních poplatcích (viz zejména § 5 ZoSP).

Se stejnou optikou se rovněž zavádí poplatek i za notifikaci zahraničních investičních fondů k nabízení v ČR a za zápis osoby uvedené v § 15 odst. 1 ZISIF.

Evropská právní úprava poplatky vybírané členskými státy konkrétně neupravuje[26] (ani s ohledem na domácí fondy, ani pro případ přeshraničního nabízení investičních fondů z jiného členského státu). Směrnice AIFMD (2011/61/EU) i směrnice UCITS (2009/65/EU) stanoví, že v případě přeshraničního nabízení investic do investičních fondů na základě tzv. evropského pasu dodržují správci právní předpisy upravující nabízení investic hostitelského členského státu (čl. 32 odst. 5 směrnice AIFMD a čl. 91 a násl. směrnice UCITS). Zároveň však obě směrnice v uvedených ustanoveních uvádí, že hostitelský členský stát nesmí stanovit dodatečné požadavky či podmínky pro přeshraniční nabízení investičních fondů, než které vyplývají z těchto směrnic. Zároveň bylo 12. července 2019 zveřejněno v Úředním věstníku EU nařízení o přeshraniční distribuci investičních fondů[27], které výslovně předpokládá možnou existenci poplatků za přeshraniční nabízení investičních fondů a stanoví v tomto ohledu základní principy (poplatky musí být přiměřené skutečným nákladům dohledového orgánu pro výkon dohledu nad přeshraničním nabízením investičních fondů, dohledové orgány musí zajistit jejich transparentnost, atd.).

V současné době česká právní úprava požaduje vůči českým a zahraničním investičním fondům poplatek v následujících situacích:

---

[26] Ale např. s nimi výslovně počítá v notifikačním formuláři pro UCITS fondy v příloze I, část B nařízení Komise (EU) č. 584/2010 ze dne 1. července 2010, kterým se provádí směrnice EP a Rady 2009/65/ES, pokud jde o formu a obsah standardního oznámení a osvědčení SKIPCP, využívání elektronické komunikace mezi příslušnými orgány pro účely oznamování a postupy pro ověřování na místě a šetření a výměnu informací mezi příslušnými orgány.

[27] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1156 ze dne 20. června 2019 o usnadnění distribuce fondů kolektivního investování

Skutečnost	Ustanovení	Poplatek
Přijetí žádosti o povolení samosprávného investičního fondu kolektivního investování	Položka 65 bod 2 písm. j) přílohy ZoSP	100 000 Kč
Přijetí žádosti o povolení samosprávného investičního fondu kvalifikovaných investorů	Položka 65 bod 2 písm. v) přílohy ZoSP	50 000 Kč
Přijetí žádosti o změnu v povolení samosprávného investičního fondu	Položka 65 bod 7 písm. c) přílohy ZoSP	35 000 Kč
Přijetí žádosti o zápis standardního fondu nebo údajů o podfondu do seznamu ČNB	Položka 65 bod 9 písm. h) přílohy ZoSP	20 000 Kč
Přijetí žádosti o zápis investičního fondu s právní osobností, který není samosprávným investičním fondem, na seznam vedený ČNB	Položka 65 bod 9 písm. g) přílohy ZoSP	2 000 Kč
Přijetí žádosti o posouzení srovnatelnosti zahraničního investičního fondu se speciálním fondem	Položka 66 bod 9 písm. q) přílohy ZoSP	5 000 Kč

S ohledem na požadavky v jiných členských státech EU uvádíme, že na internetových stránkách jednotlivých orgánů dohledu je téměř nemožné informace o poplatcích za notifikaci dohledat. Níže tedy uvádíme informace z Německa, které jsou rozepsány v „*guidances*“ BaFIN (orgán dohledu)[28] (poplatková struktura je relativně složitá, níže je uvedeno alespoň zhruba představení druhů relevantních poplatků):

- notifikace zahraničního UCITS (podfondu UCITS) – 380 EUR
- denotifikace zahraničního UCITS (podfondu UCITS) – 280 EUR
- notifikace zahraničního AIF (podfondu AIF) k nabízení kvalifikovaným investorům – 435 EUR
- notifikace zahraničního AIF (podfondu AIF) k nabízení veřejnosti – 1 545 EUR

K ostatním členským státům odkazujeme na přehledný a vyčerpávající materiál Evropského systému pro dohled nad finančním trhem z roku 2018, který se zabývá pouze fondy UCITS. Pro ilustraci z něj uvádíme níže příklady. Evropský systém pro dohled nad finančním trhem publikoval obdobný materiál s ohledem na alternativní investiční fondy (fondy podle AIFMD). Stručná informace o těchto poplatcích je uvedena v tabulce níže v posledním sloupci vpravo.

Členský stát	UCITS		AIF
	Notifikační poplatek	Průběžný poplatek	
AT	1 100 EUR (+ 220 EUR za druhý a každý další podfond)	600 EUR ročně (+ 200 za druhý a každý další podfond)	Stejné jako UCITS
BE	-	2 055 EUR za každý (pod)fond ročně	Variabilní roční poplatek 375 až 3 000 EUR ročně
BU	-	225 EUR za každý fond ročně	-
HR	-	1 860 EUR ročně (+ 660 EUR za druhý a každý další podfond)	-

[28] https://www.bafin.de/EN/Aufsicht/KVGenInvestmentfonds/ErlaubnisVertrieb/Vertrieb/Vertrieb_node_en.html

CY	800 EUR	1 000 EUR ročně / 2 000 EUR ročně v případě fondu s podfondy	-
DK	750 EUR (za notifikaci nabízení, ale i další notifikace změn)	2 400 EUR ročně	670 EUR ročně za (pod)fond
EE	-	-	-
FI	1 600 EUR (+ 200 EUR za každý další fond stejného správce)	-	Variabilní jednorázový poplatek
FR	2 000 EUR za každý (pod)fond	2 000 EUR ročně	Stejné jako UCITS
EL	1 024 EUR za každý (pod)fond	Výpočet podle aktiv, ne méně než 1 024 EUR za každý (pod)fond ročně	-
HU	-	-	-
IE	-	-	-
LT	1 422 EUR (+ 426 EUR za každou změnu)	1 422 EUR ročně	1 422 EUR (+ 426 EUR za každou změnu) + 1 209 EUR při notifikaci Variabilní roční poplatek
LUX	2 650 EUR / 5 000 EUR (v případě fondu s více podfondy)	-	Stejné jako UCITS
MT	2 500 EUR (+ 450 EUR za každý podfond)	3 000 EUR ročně (+ 500 EUR za každý podfond)	Stejné jako UCITS
NE	-	-	-
NO	-	-	-
PL	4 500 EUR	-	Stejné jako UCITS
PT	-	-	-
RO	-	1 100 EUR ročně	Variabilní roční poplatek (1 000 až 3 300 EUR)
SK	-	Výpočet podle aktiv, ne méně než 1 000 EUR ročně	Variabilní roční poplatek
SI	200 EUR za každý (pod)fond	800 EUR za každý (pod)fond ročně	210 EUR za (pod)fond při notifikaci a dále jednou ročně
ES	1 000 EUR	2 500 EUR ročně	2 500 EUR při notifikaci a 3 000 EUR ročně
SW	-	-	-

Z výše uvedené tabulky tedy vyplývá, že i v zahraničí je běžné, aby investiční fondy podléhaly poplatkové povinnosti a to nejen fondy tuzemské, ale i zahraniční notifikované fondy.

Vstupní poplatky jsou zároveň běžné i v jiných sektorech a odpovídají mj. nákladům na činnost související s licenčním řízením. Navrhuje se tedy návrh zavést vstupní poplatky, a to jak pro všechny druhy tuzemských fondů (v současné době některé druhy podílových fondů poplatku nepodléhají), tak i pro nabízení fondů zahraničních v ČR. K zajištění souladu s nařízením o přeshraniční distribuci investičních fondů musí být tyto poplatky přiměřené nákladům souvisejícím s výkonem dohledové činnosti.

K části dvanácté, čl. XIII

Účinnost

Navrhuje se účinnost dnem 1. ledna 2022, neboť považujeme za žádoucí, aby nová úprava nabyla účinnosti začátkem kalendářního roku a datum 1. leden 2022 se jeví jako nejbližší možné datum, i s ohledem na volby do Poslanecké sněmovny v říjnu 2021 a s ohledem na délku legislativního procesu v ČR.